

Տ Ի Ի Ս Թ Ո Ւ Ր

ՄԱՆՁՈՒՄԷԻ ԷՖԲԵՍԱՐ ՆԱՄ ՃԵՐԻՏԷՆԻՆ

Ս Ա Ն Ի Պ Ի Մ Թ Ի Ե Ա Ջ Ը

Կ. Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ՄԱՐԻՇԿԹԻՅԱԼԷ

ԼԻՍԱՆԸ ԼԷԹԱՅԷԹՐԷՍԱՆԸ ԹԻԻՐԲԻՏԷՆ

ԱՅՆԷՆ ԷՐՄԷՆԻՃԷ ՀՐՈՒՑԱԹԱ ՆԱԳԼ

ՎԷ

ՄԷԱՐԻՑԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵՆ ՆԷՋԱՐԷԹԻ ՃԷԼԻԼԵՍԻ

ԲՈՒԽԱԹԸՅԼԱ ԹԱՊ ՈՒ ՆԷՇԸ ԻՏԻՄԻՇ ՏԻՐ

ՃԻՐԶ 4 — ՂԾ. 5

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Ո Լ

ԴԱԼԱԹԵՏԱ, ԲԷՇԷՄՊԷ ԲԱՋԱՐԸՆԱ, Ն. 41, ԻՄԻ ԲԱՆԸՆՏԱ

ՄԱՆՁՈՒՄԷԻ ԷՖԲԵՍԱՐ ԹԱԳԻԱՆԷՍԷՆՏԷ

1881

20
45-6

233. Բէյիսի մահքէմէ , հիյնի մուհարէմէտէ , կէրէք միւթթէհէմին վէ կէրէք շիւհուտուն իֆատաթընտան , հագըգաթը հալի իղհարա մէտար օլաճաղընը անլաւաճաղը քէսան , վէ էվրագ ու էշեանը ճէլպ իտէպիլէճէք տիր . հաթթա , իհլար միւզէքըրէսի կէճնտէրէքէք ճէլպ օլունան քէսան թախլիֆ օլունմաներպ, իֆատէլէրի տախի , մալիւմաթ գապիլիկնտէն տատ օլունաճագ տըր :

234. Բէյիս , մահքէմէտէ , նէթիճէյի տալաճա պիր կիւնա ֆայիտէսի օլմանըպ , միւպահիսին ուղամասընը իճապ իտէճէք շէյլէրի բէտտ ու մէնն իտէճէք տիր :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

ՃԵՆԵՒԷ ԲԵՅԵԼԷ ՖԵՆԵՐ ԴԱՀԷԼԷՐԴԷ
ԿԱՆԼԱՆ ՖԵՐԿԱՆԻ ՌԵՆԵԼԷՐԷ ՎԱՅԵՖԷ :

235. Միւտտաիի ումումիլէր , իթթիհամ ֆապընտա պէեան օլունան ուսուլ իւզրէ իթթիհամ օլունմուշ օլան էլիտա ալէյհինտէ , միւճէրրէտ իթթիհամ մագպաթաընտա միւնտէրիճ թէօհմէթտէն տօլաիւր , պիղզաթ իգամէյի տալա իտէճէք , վէ եա մուպիլիլէրինէ իթթիրէճէք տիր : վէ իթթիհամ մագպաթաընըն խարիճինտէ , միւթթէհէմ ալէյհինտէ իգամէյի տալա իտէրլէր իսէ , քէէն լէմէէքիւն առտ օլունտուգտան պաշգա , միւթթէհէմ թարաֆընտան , ալէյհէրինէ իշթիքեա ան էլ հիւքքեամտա վասը տախի , իգամէ օլունապիլիւր :

236. Միւտտաիի ումումի , էվրագը տալաներ ալորըր կիպի , մուամէլաթը իպթիտալիյէնին իքմալինէ , վէ մուհարէմէնին եէվմի մուայէնինտէ իճրա օլունապիլմէսի էսպապընըն իսթիհատլինէ զայրէթ իտէճէք տիր :

237. Միւտտաիի ումումի , էսնայի մուհարէմէտէ հագըր օլուպ , միւճա-

զաթըր գանուսիյէնին միւթթէհէմ հագըրնտա իճրասընը իտտաա իյլէեէճէք , վէ հիւքմիւն թէֆհիմի էսնատա տախի պուլունաճագ տըր :

238. Միւտտաիի ումումի , տաա վիւի վագըտա , գանուն նամընա օլարագ , միւնասիպ կէօրտիւկիւ իիւթարաթ վէ իֆատաթը , թահրիրէն մահքէմէէ արղ իտէճէք , վէ մահքէմէ տախի , օ իթթարաթը մէվզըրի պահտա վաղ իթմէկէ մէճպուր օլաճագ տըր :

239. Միւտտաիի ումումի , իթթաթ վէ իֆատաթը թահրիրիյէնին իմզա իտէճէք , վէ էսնայի մուհարէմէտէ վագըր օլաճագ իֆատաթ , քեաթիպ թարաֆընտան թութուլաճագ զապթ ճէրիտէսինէ պիլ գայտ , եինէ քէնտի թարաֆընտան իմզա օլունաճագ տըր . վէ պունուն իւղէրինէ վիւրիլէճէք գարարլար , բէյիս իլէ քեաթիպ թարաֆընտան իմզա իտիլէճէք տիր :

240. Միւտտաիի ումումի թարաֆընտան , էսնայի մուհարէմէտէ վագու պուլան իթթարաթ վէ իֆատաթ , մահքէմէ թարաֆընտան գապուլ օլունմաաղըր հալտէ , նէ մուհարէմէ վէ նէ հիւքմի թէէիսիր օլունամաղ . ֆագաթ , միւտտաիի ումումի , պատէլ հիւքմի , ատէմի գապուլ գարարընը , թէմէիզ իթթիրէպիլիւր :

241. Չապըթայի աալիյէէ մէէմուրլարընըն քեաֆֆէսի , վէ միւսթէնթիգլէր , մահքէմէյի իսթինաֆիյէէ միւտտաիի ումումիսինին , թահթը նէզարէթինտէ պուլունաճագ . վէ իշպու նիգամնալինն տօգուլունճու մատտէսի հիւքմիւնէ , մէհարիմէ թաալիւզըր օլան իտարէ մէէմուրլարը տախի , մէէմուրիյէէթլէրինն աալիյէէ ճիհէթիննէ , քէզալիք մահքէմէյի իսթինաֆիյէէ միւտտաիի ումումիսինին նէզարէթի ալթընտա օլաճագ տըր :

242. Մահքէմէյի իսթինաֆիյէէ

միւտտաիւր ումումիսի, զապըթայի ատ-
լիյէնէ մէհմուրլարընըն, վէ մէհարիմի
խաթիտայիյէնէ, վէ մահքէմէյի իսթի-
նաթիյէնէտէ պուլունան միւսթէնթիզ-
լէրին, ումուրու մէհմուրէլէրինճէ,
գուսուր վէ թէքեսաիւլլէրի վուգու-
լինտէ, քէնտուլէրինէ իսթար իտէ-
ճէք, վէ իսթարաթընը պիր տէֆթէ-
րի մախսուսա գայտ իյլէնէճէք տիր:

243. Թէքէրըրիւր վուգուլինտէ; մահ-
քէմէնէ իսպարը քէյֆիյէնէթ, վէ
մահքէմէ սուրէթի մախսուսէտէ, քէն-
տուլէրինի ճէլպ, վէ ումուրու մէհ-
մուրէլէրինէ տիզ-գաթ իթմէք իչին,
նասիհաթ իտէճէք, վէ օլ պապտէ
վուգու պուլաճագ մէսարիֆ, քէն-
տուլէրինէ թազմին իթտիրիլէճէք տիր:

244. Իսթարը վագըրանըն, տէֆ-
թէրէ գայտ օլունտուգու թարիխտէն
իթիպարէն, պիր սէնէ միւրուր իթմէք-
սիզին, մէհմուրիյինի միւմաիլէյիսիւ-
տէն պիր տահա գուսուր վէ թէքես-
սիւլ իտէնլէր, միւքէրէր ատտ օլու-
նաճագ տրը:

245. Լիւլա պիտայէթ մահքէմէլէրի
իլէ, մահքէմէյի իսթինաֆիյէնէ միւտ-
տաիւր ումումիլէրինին, զապըթայի
ատլիյէնէ, վէ եա միւսթէնթիզլիք մէհ-
մուրիյէնէթինի իֆա իթմէկէ մէհզուն
օլտուգլարը աճվալտէ, հէր պիրի իհ-
զար վէ եա թէվգըֆ միւզէքքիւրէսի
վիրէպիրմէք սալահիյէնէթի միւսթէսնա
օլմագ իւզրէ, քէնտուսինէ այիտ վա-
ղայիֆի, ճիւրմիւն վուգու պուլտու-
գու մահէյլ ճիւլարընտարի գազատա
պուլունան միւտտաիւր ումումիյէնէ,
վէ եա միւթէնթիզլէ, վէ եախօտ գա-
ղա պիտայէթ մահքէմէսինէ, իհալէ ի-
տէպիրիլը:

ՅԱՍԼԸ ԲԱՊԻ

Ճիւլայէթին սառալա մահաթէմալընա պայէր րէր:

346. Մազնուն – ալէյհ, հէյնէթի
իթթիհամիյէնէ թարաֆընտան, իթթի-

համ օլունտուգտան սօնրա, տալա-
եա միւթալլիզ էվրագ, վէ էշեա, նի-
հանէթ երկիրմի տէօրթ սաաթ զար-
ֆընտա, մահքէմէնէ կէօնտէրիլէճէք
տիր:

247. Մատտէյի սապըգատա պէ-
եան օլունան, երկիրմի տէօրթ սաաթ
միւտտէթ, իթթիհամ գարարընըն,
միւթթէհէմէ թէպլիզ օլունտուգու
անտէ պէտ իտէճէք տիր:

248. Էվրագըն, մահքէմէ գալէմի-
նէ թէպլիմինտէն իթիպարէն, նիհայէթ
երկիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա, միւթ-
թէհէմ, հուզուրու մէճիտէ ճէլպ իլէ,
իսթիճվապ օլունաճագ տրը:

249. Միւթթէհէմէ, միւտաֆաա-
թընտա մուալլէնէթ իթմէք իւզրէ, պիր
վէքիլ ինթիխապը թէքիֆ, վէ ինթի-
խապ իթմէտիկի հալտէ, մահքէմէ թա-
րաֆընտան տէրհալ պիր վէքիլ թայ-
եին օլունաճագ, վէ թայեին օլունմա-
տըզը հալտէ, մուամէլաթը միւթէ-
ագդըպէ, քէնէն լէմ եէքիւն հիւքմիւն-
տէ թուլթուլաճագ տրը. միւթթէհէմ
պիր վէքիլ թայեին իթտիկի հալտէ,
մահքէմէնին ինթիխապը, քէնէն լէմ
եէքիւն հիւքմիւնտէ թուլթուլաճագը
կիպի, առէմի ինթիխապ էսնասընտա,
վագը օլան մուամէլաթ տալիս, միւ-
թէպէր թուլթուլաճագ տրը:

250. Միւթթէհէմ, վէ եախօտ մահ-
քէմէ թայեին իտէճէկի վէքիլի, ան-
ճագ մահքէմէ մայեթթինտէ պուլունան
տալա վէքիլլէրինտէն ինթիխապ իթ-
մէկէ մէհպուր օլաճագ, վէ ֆագաթ,
պագէն միւթթէհէմին ագըրապա, վէ
եա ահրպապսընտան պիրի տալիս,
մահքէմէնին միւսաատէյի մախսուսէ-
սիլլէ, վէքիլ թայեին իտիլէպիլէճէք
տիր:

251. Իթթիհամ գարարընըն մէֆ-
սուիիյէնէթի, իտտաասընը իթմէկէ
քէնտուսինի հագդըլը առտ իտէր իտէ,
պէշ կիւն զարֆընտա իտտաա իթմէ-
սի, վէ իթմէտիկի թագ տիրտէ, ան-

տէն սօնրա , իտտաասը մէսմու օլմա-
եաճաղը , մահրէմէ թարաֆընտան
միւթթէհէմէ իթթար իտիլէճէք , վէ
կէրէք պու մատտէնին վէ կէրէք մատ-
տէթէյնի սալիֆէթէյնին ահրեամը
իճրա օլունտուղու զապթ վարադասը-
նա եազըլաճագ , վէ պու զապթ վա-
րադասը , մահրէմէ քեաթիպի , վէ
միւթթէհէմ թարաֆընտան իմզա օ-
լունաճագ , վէ միւթթէհէմ իմզա ի-
տէմէտիկի , վէ եա իթմէք իսթէմէ-
տիկի հալտէ , քէյֆիսէթ զապթ վա-
րադասընտա պէեան վէ թատրիհ զը-
լընաճագ տըր :

252. Մատտէյի սապըգա մու ճիպին-
ճէ , միւթթէհէմէ իսպարը քէյֆիսէթ
օլունմասըլը հալտէ , միւթթէհէմին
սիւրիուլի իլէ մէֆսուխիյէթ իտտա-
ասը հագդընա խալէլ կէլմէեճէք ,
վէ գարարը գաթիտէն սօնրա , պու
հագդը իսթիմալ օլունապիլէճէքտիր :

253. Միւտտալի ումումի տալիս ,
մէֆսուխիյէթէ տայիր իտտասը վար
իսէ , պու իտտասընը իշպու իսթիճ-
վապ թարիխինտէն իթիպարէն պէշ
կիւն զարֆընտա , պէեան իթմէկէ
մէճպուր օլուպ , պու միւտտէթ միւ-
րուր իթտիկի հալտէ , 254 ինճի մատ-
տէ մուճիպինճէ , իտտասը մէսմու օլ-
մանաճագ տըր :

254. Մէֆսուխիյէթ իտտասը , ան-
ճագ հէյէթի իթթիհամլիյէնին , իթ-
թիհամ մազպաթասը ալէյհինտէ , վէ
էսպապը աթիյէյի էրպաա իւղէրինէ
իտիլէպիլի . պու էսպապըն պիրին-
ճիսի , մահրէմէնին ատէմի սալահլի-
եթի , իրինճիսի , տալա օլունան ֆիի-
լին գանունէն ճինայէթ նէվինտէն
մատտուտ օլմամսը , իւլունճիւսի ,
միւտտալի ումումի իսթիմա օլունմա-
մըշ օլմասը , տէօրտիւնճիւսի , հիւք-
միւ իթա իտէն հէյէթի իթթիհա-
միյէն աազասընը , ատէթճէ մըգտա-
րը գանունիսինին մատունունտա պու-
լունմսը մատտէսի տիր :

255. Մէֆսուխիյէթ իտտաանամէ-
սի մահրէմէ քեաթիպինէ վիրիլմէք իղ-
թիլա իտէճէք , վէ իտտաանամէ վիրի-
լինճէ , մահրէմէյի թէմիլ նէզտին-
տէ պուլունան պաշ միւտտալի ու-
մումիյիս իրալ օլունաճագ , վէ մահ-
րէմէյի թէմիլ տալի , տաալիյի սա-
յիրէնէ թագալիմէն , զիւք օլունան
իտտաաեա հիւքմ իլլէեճէք տիր :

256. Մէֆսուխիյէթ իտտասը ,
մուհարէմէնէ կիրիշիլմէտէն էվլէվու-
ղու պուլուր իսէ , թահգըգաթը , մու-
հարէմէ տէրէճէսինէ գատար կէօ-
թիւրիլիպ , մուհարէմէնէ պաշլա-
նըլմանաճագ տըր . վէ մէֆսուխիյէթ
իտտասը , 257 ինճի մատտէտէ պէ-
եան օլունան մուամէլաթըն իճրա , վէ
միւտտէթին ինգըզասընտան սօնրա
վուղու պուլուղու հալտէ , պիլաթէվ-
գըֆ մուհարէմաթա պաշլանըլաճագ
տըր . պու հալտէ մէֆսուխիյէթ իտ-
տասը մահրէմէյի ճինանէթին հիւք-
մի գաթիսինտէն սօնրա , մահրէմէյի
թէմիլիլէ կէօնտէրիլէճէք տիր :

257. Վէրիլ հէր զէման , միւթթէ-
հէմ իլէ իսթիլաթ իտէպիլէճէք , վէ
թահգըգաթա խալէլ կէլմէմէք իւղ-
րէ , քեաֆիսէյի էվրագը , ախէր մա-
հէլլէ կէօթիւրմէեճէք , մուսյեէնէ
իլլէեճէք տիր :

258. Իսթիմա օլունան շահիտլէր-
տէն մատա , մահրէմէյի ճինանէ-
թին պուլունտուղու մահէլլին խարի-
ճինտէ շահիտլէր պուլունտուղու հալ-
տէ , մահրէմէ օշիւհուտուն պուլուն-
տուղու մահէլլին ախէր պիր սանճագ-
տա պուլունան միւսթէնթիլիսի , շա-
հիտլէրին թագրիլինի ալմագ իւղրէ
մէճմուր իտէր , վէ միւսթէնթիլ տա-
լի թագրիլիլինի զապթ իթտիքտէն
սօնրա , պիր գարֆ իլինէ վազ իլէ ,
մէմհուրէն մահրէմէ պաշ քեաթիպի-
նէ կէօնտէրիլ :

259. Ճինանաթը ըւյնէթէ մէլ-
մուր օլման մէհարիմին տապէթի ի-

դերինէ կէլմէնէն , վէ պիր մազիրէթի սահիհէ պէնան իյլէմէնէն , վէ եա կէլիպ տէ իֆայի շէհատէթտէն իսթինքեաֆ իտէն շահիալէր , պուլունտուղու մահէլլ մահքէմէսինտէ պիլմուհաքէմէ , 80 ինճի մատտէ ահքեամընա թէվֆիդան , թէէտիպ օլունաճագլարտըր :

260. Միւթթէհէմլէրին վէքիլլէրի , մէսարիֆի քէնաիլլէրինէ այիս օլմագիւզրէ տավանա միւթաալիզ օլուպ , միւտաֆաանա մէտար աստ իտէճէքլէրի քեաֆֆէյի էվրագըն սուրէթլէրինի ալապիլէճէքլէր տիր . ֆազաթ , ճիւրմիւն թահագգուգու հագգընտա օլան զապթ ճէրիտէլլէրի իլէ , շիւհուտուն իֆատաթըր թահրիլլէնէլլէրինին , միւթթէհէմ միւթէատտիս օլսա տախի , եալլընը պիր սուրէթի մէճճանէն վիրիլլի :

261. Պիր ճիւրմիւն տօլանը միւթէատտիս էշիսա ալէյհինտէ , միւթէատտիս իթթիհամմամէլլէր վիրիլլմիշ պուլունտըր իտէ , պունլարըն պիրլէշաիրիլմէսինի , միւտտաիի ումումիւնին թալէպի իւզէրինէ , վէ եախօտրէսէն⁽¹⁾ տախի , բէյիսի մահքէմէ էմիր իտէր :

262. Պիր իթթիհամմամէ , միւթէատտիս ճէրայիմի զայրի միւշթէրէքէնի միւհթէվի օլուր իտէ , միւտտաիի ումումի , միւթթէհէմլէրաէն պիրիլին , վէ եա պիր դաշընըն էվլէլ պէ էվլէլ մուհաքէմէ օլունմասընը իտտաա , վէ բէյիս տախի էմիր իտէպիլլի :

ՖԱՍԼԸ ԽԱՄԻՍ

ՄՈՒՀԱՔԷՄԷ ՎԷ ՀԻՒՔՄ ՈՒ ԹԷՆՖԻԶ
ՊԷՆԱՆՆՏԱ ՏԸՐ .

ԳԸՍԿԸ ԷՎՎԷԼ

Մուհաթէէ Կայի Կէր :

263. Միւթթէհէմ , մահքէմէ հուլուրունա մուգայէտ օլմանարադ չը-

գաճագ , վէ ֆազաթ , ֆիրար իտէմէմէք իլլին , եանընտա մըգտարըր քեաֆի զապթիլլէրէ պուլունաճագ տըր . վէ բէյիս , իսմ ու շէօհլէթ վէ սինն ու սանաթ , վէ մահէլլի իգամէթ վէ մէվլիտինի , սիւալ իտէճէք տիր :

264. Բէյիս , միւթթէհէմլին վէքիլլինէ , վիճաանընըն , վէ գանուհա լազըմ օլան բիայէթին իսլաֆընտա պիր շէյ սէօյլէմէմէսինի , վէ քէմալի էտէպ վէ իթիտալ իլէ պէնանը հալ իյլէմէսինի իսթար իտէճէք տիր :

265. Բէյիս , օգունաճագ էվրագա տիգզաթ իթմէսինի , միւթթէհէմէ իսթար իլէ , զապթ քեաթիպլինէ տախի , հէյեհէթի իթթիհամմալլէնին մագպաթասըլլա , միւտտաիի ումումլինին իթթիհամմամէսինի գրաաթ իյլէմէսինի էմիր իտէճէք , վէ քեաթիպ տախի ճէհրէն⁽²⁾ գըրաաթ իյլէնէճէքտիր :

266. Իշպու գըրաաթտան սօնրա , բէյիս , միւտտաիի ումումլինին իթթիհամմամէսինին մահլինի , միւթթէհէմէ թէֆհիմ իտիպ , ճնա իսթապէն , « իլլէ սանա շու ճիւրմիւն իթմիշսին տէնօրլար , պադ , իթտիկինիտէ նասըլ իսպաթ իտիօրլար » տէնէճէք տիր , պունուն իւզէրինէ , միւտտաիի ումումի , միւթթէհէմլին իթթիհամմամէ սէպէպ օլան մատտէնի թէշրիհ ու պէնան իտէճէք , վէ պատէհու քէնտուսիյլէ հուգուգու շախսիլլէ միւտտաիսինին , վէ կէրէք միւթթէհէմլին իսթիտա վէ իֆատէսի իւզէրինէ , ճէլպ վէ իսթիմա օլունաճագ շահիալլէրին բուսուլասընը իպրազ իյլէնէճէք տիր . իշպու բուսուլասը , զապթ քեաթիպի ճէհրէն օգունաճագ տըր :

Մէզըրիւր բուսուլատա , միւտտաիի ումումի վէ եա միւտտաիի շախսի թարաֆընտան միւթթէհէմէ , վէ միւթթէհէմ թարաֆընտան միւտտաիի ումումիլլէ , շիւհուտուն վազթի իսթի-

(¹) Բէնէն , քէնտի թարաֆընտան :

(²) Ճէհրէն , ալիքեար օլարադ :

մտնան, ազայլի երկիրմի տէօրթ սա-
աթ էվլէլ, իամ ու սանաթ վէ մահէլ-
լի իգամէթլէրի թահրիրէն պիտորիլ-
միշ օլան շահիտլէրին իամլէրի միւն-
տէրի՞ն օլապիլէճէք, վէ պու սուրէթ,
ՉՅՅԻւնճիւ մատտէնին, բէյիսէ վիր-
տիկի սալահիյէթէ մանի օլամանա-
նապ տրր :

Միւթթէճէմ վէ եա միւտտաիի ու-
մումի, քէնտիլէրինէ թահրիրէն պիլ-
տիրիլմէմիշ, վէ եախօտ պիլտիրիլմիշ
տէ, լանքըրլա թասարի՞ն ու թարիֆ
իտիլմէմիշ օլան շահիտլէրին իսթիմաի
հագգընտա իթիրապ իտէպիլէճէք, վէ
իթիրապը վագըրն, շանընդ գապուլ
օլուպ օլմատըղընա, մահքէմէ թարա-
ֆընտան տէրհալ գարապը վիրիլէճէք
տիր :

267. Բէյիս, շահիտլէրէ, մահքէմէ
տայրիլէսինտէ, քէնտիլէրինէ թախսիա
օլունան օտտանա կիթմէլէրինի էմր ի-
տէճէք, վէ շահիտլէր տախի, թայիլին
օլունան օտտտան չըգամանաճագլար
տրր : անճապ իֆայի շէհատէթ իշին,
բէյիս լէտէլ հաճէ, շահիտլէրին, գապլ
էլ շէհատէ, ճիւրմի վագըրա վէ միւթթ-
թէճէմէ տայիր եէկտիլէրիլէ պահս
իթմէլէրինի մանի օլաճապ թէտապիրի
իհթիւթիլէյէթի իթթիլսապ վէ իճրա
իտէճէք տիր :

268. Շահիտլէր, միւտտաիի ումու-
մինին թէրթիպի վէճհլէ, միւնֆէրի-
տէն (1) իճրայի շէհատէթ իտէճէքլէր
տիր, վէ իճրայի շէհատէթտէն էվլէլ
պիր կիւնա խէֆլ ու խաշիյէթ (2) վէ
ղարապ ու խուսուլմէթէ մէսին, վէ ար-
թըզ էրսիք օլմանարապ, հագըրա-
թը հալի պէնան իտէճէքլէրինէ տա-
լիր, թահրիֆ օլունաճագլար տրր :

Պու սուրէթլէ, գապլ էլ շէհատէ
թահրիֆ օլունանան շահիտլէրին շէ-
հատէթի վագըրալար, քէնլէմ եէ-
քիւն հիւքմիւնտէ տիր :

Բէյիս, շահիտլէրէ, իամ ու շէօհ-
րէթ վէ սինն ու սանաթլարընը, վէ
տայիմի վէ եա մուվագգաթ իգամէթ-
կեհաշլարընը, վէ իթթիշամնամէտէ
պէնան օլունան ճիւրմիւն վուգուլն-
տէն էվլէլ, միւթթէճէմի թանընդ
թանրմատըղլարընը, վէ միւթթէճէ-
մէ վէ եախօտ միւտտաիի շախսիյէ,
պիր կիւնա պարապլէթլէրի օլուպ օլմա-
տըղընը, վէ օլտու դու թագտիրտէնէ
տէրէճէտէ պուլունտու դունու, վէ
միւթթէճէմին վէ եախօտ միւտտաիի
շախսիյին խըտմէթինտէ պուլունտուպ
պուլունմատըղլարընը սիւալ իտէճէք,
վէ պատէհու շահիտլէր շիֆահէն իճ-
րայի շէհատէթ իլլէնէճէքլէր տիր :

269. Բէյիս, պու շահիտլէրին շէ-
հատէթի, վագըրալար իֆատաթը
սապըրգասը պէյինտէ զուհուր իտէ-
պիլէճէք դիւստէ վէ նօգսանը, վէ
թապերաթ վէ թէպէտաիւլաթը,
մահքէմէ քեաթիպլինէ զապլ իթտի-
րէճէք տիր :

Պու միսիլու դիւստէ վէ նօգսանըն
վէ թապերաթ ու թէպէտաիւլաթըն
ղապլ իթտիրիլմէսինի, միւտտաիի ու-
մումի իլլէ միւթթէճէմ տախի, բէյիս-
տէն թապէպ իտէպիլէճէքլէր տիր :

270. Հէր շահիտլին շէհատէթի խի-
թամ պուլտուգտան սօնրա, բէյիս,
շահիտէ, հագըրնտա շէհատէթ իթ-
տիկի միւթթէճէմտէն միւրատը, հա-
ղըրը պիլ մէճլի օլան միւթթէճէմ
մի տիր տէնի սիւալ իտէճէք, վէ պա-
տէհու միւթթէճէմէ, քէնտի ալէյին-
տէ սէյլէնիլէն շէյլէրէ ճէվապ վիրիպ
վիրմէնէճէկինի սիւալ իլլէնէճէք տիր :

Շահիտլին, էանայի շէհատէթինտէ,
քէլամը գաթ օլունամանաճագ տրր :
միւթթէճէմ վէ եախօտ վէքիլի, վէ
եախօտ միւտտաիի ումումի, վէ եա-
խօտ միւտտաիի շախսի, շահիտէ պա-
տէլ շէհատէ, բէյիս վապըթասըրլա,

(1) Մէնֆէրիտէն, եպըրնըճա, թէնհաճա :

(2) իսշիյէթ, պարգու :

խաթարութիւնն սիւսայի իտէճէքէր տիր. վէ զաթը վէ ետ շէհատէթի ալէյ-հինէ օլարապ տէֆի տաւլաեա մէտար օլապիլէճէք շէյլէրի սէօյլէնէպիլէ-ճէքէր տիր. բէյիս, շահիտտէն վէ միւթթէհէմոէն, հազըզաթը հալին զահիրէ իխրաճը իչին լիւզում կէօրէ-ճէկի հէր տիւրլիւ իյզահաթը թալէպ իյլէնէճէք տիր: Բէյիտտէն բուխսաթ տաղըյլա իյզահաթը մէշրուհանն թալէպլինէ, աաղանն սալահիլէթի օլաճապ տըր:

271. Հէր շահիտ իճրայի շէհատէթ-տէն սօնրա, բէյիս թարաֆրնտան, մէճիստէն չըզմասընտ էմր վուգու պուլմտորգճա, չըզամանաճապ տըր:

272. Միւտտաիի ումումինն, վէ հուգուգու շախսայիէ միւտտաիսինն իզամէ իթաիլէրի շահիտէր իսթիմա օլունտուգտան սօնրա, միւթթէհէմ, կէրէք իթթիհամալէրտէ պէեան օլունան ճիւրմէ, վէ կէրէք քէնտու-սինն էհլի բըզ վէ միւսթէգըլմ⁽¹⁾, վէ հարաքեւթը մէմուհէ ասհա-պընտան պուլունտուգունա տայիր շէ-հատէթ իթմէք իւզրէ, էվիլէճէ տէֆ-թէրնի վիրմիշ օլտուգու շահիտէրի-նի իսթիմա իթաիլէճէք տիր:

Միւթթէհէմլէրին իսթիտասը իւզէ-րինէ ճէլպ օլունաճապ շահիտէրին մէսարիֆի ճէլպիլէէսի, վէ շահիտէ-րին իւճըրէթլէրի, միւթթէհէմլէրէ բա-ճի օլաճապ տըր. ֆազաթ, միւթթէ-հէմ թարաֆրնտան պէեան օլունուպ, հազըզաթը հալին զահիրէ իխրաճը ի-չին, միւտտաիի ումումի ճանիպլինտէն ճէլպլինէ լիւզում կէօթթէրիլէճէք շա-հիտէրին մէսարիֆի միւսթէհանա տըր:

273. Միւթթէհէմլին, վէ թէատտիւ-տի հալինտէ, իչլէրինտէն պիլինն, էվ-վիլա ապա ու էճտատընըն, սանիեա էվլատ ու ահֆատընըն⁽²⁾, սալիսա ախ-

վան⁽³⁾ ու ախվաթընըն, վէ բապիա, պու-տէրէճէլէրտէ պուլունան ագարիպի սըհրիլէնն, խամիսա, թալազ վուգու-լինտէն սօնրա օլտա պիլէ, զէվճ վէ զէվճէնն, սախիսա, գանուհէն միւ-քեաֆաթը նազաիլէէէ նայիլ օլան մուխպիլլէրին շէհատէթլէրի, մէսմու տէկիլ տիր:

Մա մաֆիհ⁽⁴⁾, զիքը օլունան էչխա-սըն, միւտտաիի ումումի, վէ եախիսա միւտտաիի շախսի, վէ եախիսա միւթթէ-հէմ թարաֆրնտան իսթիմա օլուն-մալարր ալէյհինտէ, պիր կիւնտ իթի-րազ վուգու պուլմազսըզըն իսթիմա օլունմուշ օլմալարը, մուամէլաթըն մէֆուլիլէթլին, իսթիլզամ իթմէզ:

274. Գանուհէն միւքեաֆաթը նազ-աիլէէէ նայիլ օլման մուխպիլլէ-րին շէհատէթի մէսմու օլապիլլի. ֆա-զաթ, մուխպիր օլտուգլարընա, մահ-քէմէնն մալիւմաթը օլմազ լազըմալը:

275. Թարաֆրնտա ճէլպիւմէ կէճնտէրլմէքսիլին, միւտտաիի ու-մումի, վէ եախիսա միւթթէհէմ թա-րաֆրնտան կէթիլիլէն շահիտէր, էվ-վիլէ թահրիլէն իճրայի շէհատէթ իթմէմիշ օլալար պիլէ, էմնայի մու-հաքէմտէ իսթիմա օլունապիլլի. շու-գատար քի, իշպու շահիտէրին իսմիլ-րի, հէր հալաէ 266 ընճը մաստէտէ պէեան օլունան չիւհուտ բուսուլասը-նա տէրճ օլունմուշ օլմալը տըր:

276. Շահիտէր գանդի թարաֆրն օլուր իտէ օլուն, եէքտիլէրինի իս-թիճվապ իտէմէէճէքլէր տիր:

277. Շահիտէր, շէհատէթ իթաիլ-տէն սօնրա, միւթթէհէմ պունլար-տան գանդիլէրինի իսթէր իտէ, տիշարը չըզարըրմալարընը, վէ տիշարը չըզա-րըլանլարտան պիր վէ եախիսա պիր գա-չընըն թէքրար ճէլպիլլէ, պիրէր պի-րէր եալընըզճա վէ եախիսա եէքտիլէ-

(¹) Միւթթէհէմ, աղըրու հարէքթ իտէն:

(²) Ահֆաթ, թօրունլար:

(³) Ախվան, գարնտալար:

(⁴) Մա մաֆիհ, պունուլա պիրապէր:

ըն մուլաճէհէսինտէ եհնիտէն իսթի-
մա օլունմալարընը, թալէպ իտէպիլէ-
ճէք տիր. շու սալահիյեթի միւտտաիի
ու մուլի տալիս հայիլ տիր :

Պու մուլամէլէնի թալէպ վուգու-
պուլմադ-սըղըն, բէյիսի մահքէմէ բէ-
սէն տալիս իճրա իտէպիլիւր :

278. Բէյիս, պիր շահիտին իսթի-
մաինտէն էվլէլ, վէ եա իսթիմաի էս-
նասընտա, վէ եախօտ իսթիմաինտէն
սօնրա, միւթթէհէմէրի տիշարը չը-
գարըպ, իշլէրինտէն իճապ իտէնի,
տալանըն պաղը ճիհէթլէրի իւլէրինէ
միւնֆէրիտէն, վէ եա միւճթէմիան⁽¹⁾
իսթիհիւպ իյլէմէք իշլին ալըգօհապի-
լէճէք տիր. Փաղաթ, հէր պիր միւթ-
թէհէմէ քէնտի զընապընտա ճէրէեան
իտէն ահվալը վէ նէթայիճի հասըլէ-
սինի պիլտիրմէտիքճէ, մուհաքէմէյի
ու մուլիյեհէնէ տէվամ օլունմահա-
ճազ տըր :

279. Մուհաքէմէ էսնասընտա, միւտ-
տաիի ու մուլի վէ աաղա, կէրէք շա-
հիտլէրին շէհաաէթլէրինտէ, վէ կէ-
րէք միւթթէհէմին միւտաֆաասընտա,
քէնտիլէրինէ միւհիմմ կէօրիւնէն շէյ-
լէրի, միւպահասաթա իալէլ կէլմէմէք
շարթըյլա, զաաթ ու թահրիր իտէպի-
լէճէքլէր տիր :

280. Շէհատէթ էսնասընտա, վէ
եախօտ սօնրա, բէյիս, ճիւրմի վա-
ղըա մէտարը սիւպութ օլապիլէճէք
քեաֆֆէյի էշեա վէ էվրաղը, միւթ-
թէհէմէ իրաէ իթտիրէճէք, վէ միւթ-
թէհէմտէն պունլարը թանընըպ թա-
նըմաարըլըն, պիլզաթ ճէվապ վիր-
մէք իւղըն սիւալ իտէճէք տիր. բէյիս
բէտէլ հաճէ, զիւր օլունան էշեա վէ
էվրաղը շահիտլէրէ տալիս իրաէ իթ-
տիրէպիլէճէք տիր :

281. Թէտղըգաթ իղթիղասընճա,
պիր շահիտին շէհատէթի քեաղիպ օլ-

աուղու կէօրիւնիւր իսէ, բէյիսի մահ-
քէմէ, միւտտաիի ու մուլինին, վէ եա
միւտտաիի շախսինին, վէ եախօտ միւթ-
թէհէմին թալէպ վէ իսթիտասը իւ-
լէրինէ, վէ եախօտ բէսէն, տէրա-
գապ, շահիտի մէրգու մու թէվղըֆ
իթտիրէպիլէճէք տիր. վէ շահիտի մէվ-
գուֆ հագգընտա, միւտտաիի ու մու-
մի, զապըթայի աալիէն վաղաեիֆի-
նի, վէ բէյիս վէ եախօտ աաղատան
բէյիսին թալիսին իտէճէկի պիր զաթ
տալիս, միւսթէնթիլզ վաղաեիֆինի իճ-
րա իտէճէք տիր. վէ էվրաղը իսթին-
թաղըյեհէ, շահիտի մէվգուֆուն թահ-
թը մուհաքէմէնէ ալընըպ ալընմամա-
սընա գարար վիրիլմէք իւղըն, հէյ-
եթի իթթիհիւպիլէնէ, իթա գըլընա-
ճազ տըր :

282. Մատտէյի սապըգատա պէ-
եան օլունան հալին վուգուինտէ,
միւտտաիի ու մուլի, վէ հուգուգու
շախսիյեհէ միւտտաիսի, վէ եախօտ
միւթթէհէմ, տէրագապ մասլահա-
թըն, մէճիսի աթիյեհէ⁽²⁾ թաալիլի-
նի⁽³⁾ թալէպ, վէ մահքէմէ, կէրէք
պունլարըն թալէպի իւղէրինէ, վէ կէ-
րէք բէսէն, մասլահաթը, մէճիսի ա-
թիյեհէ թաալիլ իտէպիլիւր :

283. Տալէթ օլունան պիր շահիտ
կէլմէմիշ օլուր, միւտտաիի ու մու-
լի թալէպ իյլէր իսէ, շուհուտ տէֆ-
թէրինտէ իսմի միւնտէրիճ օլան պի-
րինճի շահիտին իսթիմաի իլէ, մուհա-
քէմէնէ պէա օլունմաղտան էվլէլ,
մահքէմէ, բույեթի տալանը, մէճ-
իսի աթիյեհէ թէհիլիր իտէպիլիւր :

284. Էկէր պիր շահիտին կէլմէմէ-
սինտէն տօլանը, մասլահաթ մէճիսի
աթիլիէ թաալիլ օլունմուշ իսէ, ճէլպ
մէսարիֆի, վէ տիկէր շահիտլէրին էյ-
եապ ու զէհապլարը⁽⁴⁾ մասրաֆը,
վէ տալանըն բույեթիլինէ ալիտ օլան

(1) Մէհմէթ, պիրլիքտէ օլարապ :

(2) Մէհմէթ աթի, կէլէճէք տէֆաթի մ, ճիս :

(3) Թաալէպ, պրաղըմաղ, գալմաղ :

(4) Էյեապ ու զէհապ, կէլմէք վէ կէրի կիթմէք :

մէսարիֆի սայիրէ , կէլմէնէն շահիւթ
 թարափընտան թաղմին օլունաճաղ ,
 վէ մուհարէմէնի մէճլիսի աթիւնէ թա-
 ալիդ . իտէն դարարնամէտէ , միւտ-
 տալի ումուհինին թալէպի իւլէրինէ ,
 մէսարիֆի վազըմնըն , ինտէլ իճապ ,
 շահիւթի մէրգուստան , հապս իլէ թահ-
 սիլ օլունամսը տէրճ գըլընաճաղ տըր .
 վէ գարարնամէյի մէղքիւրտէ , լիէճ-
 լիւլ իսթիմա , շահիւթի մէրգուստան
 ճէպր իլէ հուզուրու մահրէմէնէ ճէլ-
 պի էմր օլունաճաղ տըր : Հէր հալտէ
 տալէթ օլունուպ տա , մահրէմէնէ
 կէլմէնէն , վէ եախօտ կէլիպ տէ եէ-
 մին իթմէքտէն , վէ եախօտ իճրայի
 շէհատէթտէն իսթիւքեաֆ իյլէնէն շա-
 հիտլէր , 80 ինճի մատտէտէ մուհար-
 բէր ճէղալարլա տալի միւճաղաթ օ-
 լունուրլար :

285. Շահիւթ , ալէյհինտէ վազը օլան
 հիւքմին քէնտիսինէ , վէ եախօտ ի-
 գամէթկեահընա թէպլիզի թարիսին-
 տէն իթիպարէն օն կիւն զարփընտա ,
 վէ պէհէր միրիամէթրօ մէսաֆէտէ
 միւստէթի մէղքիւրէնէ պիր կիւն
 զամմօլունմոգ շարթըլլա , հիւքմի վա-
 գըր հագգընտա իթիրաղ իտէպիլիւր .
 վէ մահրէմէնէ կէլէմէտիկի պիր էօզ-
 րի մաղպուլէ միւսթէնէտ օլտուլու-
 նու , վէ եախօտ ալէյհինէ հիւքմ օ-
 լունան ճէղայի նագտիսին թահգըզը
 իճապ իտէճէկինի իսպաթ իյլէր իտէ ,
 իթիրաղը մէսմու օլուր :

286. Միւթթէհէմ վէ շահիտլէր ,
 եէքտիկէրինին , վէ եախօտ պունլար-
 տան պիրիսի , սայիրլէրինին սէօյլէտի-
 կի լիսան իլէ թէքէլլիւմ իտէմէտիկի
 հալտէ , բէյիսի մահրէմէն ըէամէն , լա
 սպալլ եիկիմի պիր եաշընտա օլմաղ-
 իւզրէ , պիր թէրճիւման թալէն իտէ-
 ճէք . վէ պու թէրճիւման տօղրուճա
 թէրճիւմանյըդ իտէճէկինէ տայիր
 թահիւթ օլունաճաղ տըր : Թէրճիւման

պու սուրէթլէ թալէն ու թահիւթ օ-
 լունմաղ իտէ , ճէրէեան իտէն մուա-
 մէլաթ քէէն լէմ եէքիւն հիւքմինտէ
 թութուլուր : Միւթթէհէմ վէ միւտ-
 տալի ումուհի , պէեանը էսպապ իլէ ,
 թալէն օլունան թէրճիւմանը ըէտա
 իտէպիլիւր . պէեան իթիւքլէրի էսպա-
 պընըն շաեանը գապուլ օլուպ օլմա-
 տըլընա , մահրէմէ թարափընտան տէր-
 հալ գաղար վիրիլիւր . միւթթէհէմ վէ
 միւստալի ումուհի ըաղի օլալար պի-
 լէ , թէրճիւման , աաղայի մահրէմէ
 վէ շահիտլէրտէն ինթիլսապ օլունամու-
 եաճաղ տըր . օլունուր իտէ , մուհա-
 քէմէ , քէէն լէմ եէքիւն հիւքմինտէ
 թութուլուր :

287. Էկէր միւթթէհէմ սաղըր վէ
 տիլսիզ օլուպ տա , եաղը եաղմաղ պիլ-
 մէզ իտէ , բէյիս , պունունլա միւպա-
 տէլէյի էֆքեարէ , էն զիեատէ իւլ-
 ֆէթ վէ մէլէքէսի (¹) օլան պիրիսինի ,
 բէսէն թէրճիւման թալէն իտէճէք
 տիր . սաղըր վէ տիլսիզ շահիտլէր հաղ-
 գընտա տալի , պու սուրէթ իճրա գը-
 լընըր . մատտէյի սապըգատա , ին-
 թիլսապա միւթաալիզ շէրայիթի սա-
 յիւրէ , պու խուսուստա տալի ճարի
 տիր . սաղըր վէ տիլսիզ օլան միւթ-
 թէհէմ , վէ եա շահիւթ , եաղը եաղ-
 մաղ պիլսիլէրի հալտէ , սօրուճաճաղ
 սիւալարը , գապթ քեաթիպի , պիր
 վարադանա թահիւր իլէ , քէնտիլէրի-
 նէ վիրէճէք , վէ պունլար տալի , թահ-
 րիւն ճէվապ իթա իտէճէքլէր տիր :
 Իտիլէն սիւալլար , վէ վիրիլէն ճէվապ-
 լար , զապթ քեաթիպի թարափընտան ,
 մէճլիստէ գըրաաթ իտիլիւր :

288. Միւթթէհէմ , միւթէատտիտ
 օլտուլու հալտէ , գանդիսինին էն էվ-
 վէլ , հուզուրի մահրէմէնէ չըգարըլ-
 մաը լաղըմ կէլէճէկինի , բէյիսի մահ-
 քէմէ թալէն իտէճէք , վէ էկէր թէօհ-
 մէթտէ էն զիեատէ զիյ մէտիսալ (²) օ-

(¹) Մէլէքէ , սպըմը օլմաղըզ :

(²) Զէյ Դէպիսալ , իլտէ իլմի , մէտիսալի օլան :

լան պիր քիմնէ վար իսէ , անաէն պաշ-
լանըլաճագ, վէ հէր պիրի պաշգա պաշ-
գա իսթիմիթագ վէ իսթիմիթագ օլունա-
ճագ տըր :

289. Շահիպէրին իսթիմիթնտէն ,
վէ վագը օլան շէհատէթլէրի իւղէրի-
նէ ճէրէեան իտէն սիւալ ու ճէվապ-
տան սօնրա , հուգուգու շախսիյէ
միւտտաիսի վէ եախօտ վէքիլի , վէ
միւտտաիի ումումի , թէօհմէթի վա-
գըայի թէէեհիտ իտէճէք տէլիլէրինի
իյգահ վէ թափսիլ իտէճէքլէր տիր , վէ
միւթթէհէմ վէ եախօտ վէքիլի տախի
ճէվապ վիրէպիլէճէքլէր տիր : Հուգու-
գու շախսիյէ միւտտաիսի , վէ միւտ-
տաիի ումումի տախի , պունլարըն ճէ-
վապլարընա ճէվապ վիրէպիլէճէքլէր
տիր . ֆագաթ , հէր հալտէ , էն սօնրա
սէօղ սէօյլէմէք հագգը , միւթթէհէ-
մէ վէ եախօտ վէքիլինէ այիտ տիր .
պատէհու ըէյիս , մուհաքէմէնին խի-
թամ պուլտուղունու պէեան իտէր :

290. Մատտէյի սապըգա մուհի-
պինճէ , խիթամը մուհաքէմէ , ըէյիս
թարաֆընտան պէեան օլունտուգտան
սօնրա , ըէյիս վէ աագա միւզաքէրէ
օտապընա չէքիլէրէք , իթթիհամնամէ-
նի , վէ զապթ վարագալարընը , վէ
միւտտաիի ումումի իլէ միւտտաիի շախ-
սինին , վէ միւթթէհէմին իտտաա վէ
միւտաֆաալարընը , վէ տըր մատտէ
իլէ միւնֆէրրիթընը պիլ էթրաֆ թէտ-
գըգ իտէճէք , վէ պատէհու իշ խիւ-
լաա իսիլիպ , սիւալ օլունտճագ մէ-
վատա գարարլաշտըրլուղտան սօն-
րա , ըէյիս , միւթթէհէմին իտտաա
օլունան ֆիլիլի միւրթէքիլ օլուպ օլմա-
տըղընա , աագանըն ըէյլէրինի թօլա-
եաճագ տըր , վէ միւթթէհէմին իտտաա
օլունան ֆիլիլի միւրթէքիլ օլտուղու-
նա հիւքմ օլունտուղու թագաթիրտէ ,
տէրէճէյի միւճաղաթը միւզաքէրէսի-
նէ կիրիլիլմէեճէք տիր . միւհրիմ ա-

լէյհինտէ էքաթիլիյէթ(¹) , սիւլիւսանը
աարանըն(²) իճթիմաի իլէ հասըլ օ-
լուր :

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

Հէ-+ - Ըէ-Ֆիլէ Դալէ Դէր :

291. Ըէյիս , միւթթէհէմի , հուզու-
րու մահքէմէնէ ճէլպ իտէճէք , վէ
զապթ քեաթիպի մահքէմէնին հիւք-
միւնիւ , միւթթէհէմին մուհաճէհէ-
սինտէ , գըրաաթ իտէճէք տիր :

292. Միւթթէհէմին միւհրիմ օլմա-
տըղընա հիւքմ օլունմուշ իսէ , ըէյիս ,
միւթթէհէմին հագգընտա ազվ օլու-
նան թէօհմէթտէն թէպրիլիյէյի զիւմ-
մէթ իթմիշ օլտուղունու պէեան իլէ ,
պաշգա պիր սէպէպ իւղէրինէ մէվ-
գուֆ տէկիլ իսէ , տէրագապ սէպի-
լինին թախլիլի օլունմասընը , իլամ
իտէր :

Պատէհու , մահքէմէ , թարաֆէյնին ,
թագմինաթ տալալարընը , վէ օլապա-
տէ միւտաֆաալարընը , վէ միւտտաիի
ումումինին անա միւթաալիգ իֆա-
տաթընը իսթիմա իթտիքտէն սօնրա ,
իճապընա կէօրէ հիւքմ իտէճէք տիր .
մա մաֆիհ , մահքէմէ միւնասիպ կէօ-
րիւր իսէ , թարաֆէյնի իսթիմա , վէ
սէնէտաթլարընը մուպիէնէ իլէ , քէյ-
ֆիլիյէթի մահքէմէնէ պաթագրիր արդ
իլլէմէք իւղրէ , աագատան պիրիսինի
թայիլին իտէպիլիլի : Պու թագաթիրտէ ,
թարաֆէյն , եինէ հուզուրու մահքէ-
մէտէ միւլահաղալարընը պէեան իտէ-
պիլէճէքլէր , վէ միւտտաիի ումումի
տախի , եէնիտէն իսթիմա օլունտճագ
տըր : Թէպրիլիյէյի զիւմմէթ իթմիշ օ-
լան միւթթէհէմին , քէնտիսինէ իֆ-
թիրա իթմիշ օլմալարընտան աօլաեր ,
միւլապիրէրինտէն թագմինաթ իտտաա
վէ ախընա հագգը օլապիլիլի . ֆա-
գաթ , մէմուրիլիյէթլէրի ճիհէթիլլէ

(¹) Է-+էրէյէն , չօղլուգ :

(²) Սի-լիւսանը ասրա , ըէյլէրին իւլտէ իքիսի :

մալիւմաթ ալտըզլարը , ճերայիմէ տա-
լիր իթաեէ մէճպուր օլտուզլարը իխ-
պարաթտան տօլաեր , հիւքիւմէթ
մէէմուրլարը ալէյհինտէ իթիթիրա վէ
թազմին տալաար իգամէ օլունամաղ .
մա մաֆիհ , պու միսիլու մէէմուրին
հադդընտա , ինտէլ իճապ , իշթիքեա
անէլ հիւքքեամ գայիտէսինէ թէվ-
ֆիլան , արդը շիքեաեթ ճայիլ օլուր ,
միւթթէհէմին թալէպի իւզէրինէ ,
միսպիրլէրինի քէնալիսինէ պիլաիրմէ-
կէ , միւտտաիի ումումի մէճպուր տուր :

293. Միւթթէհէմ թարաֆընտան
մուխպիրլէրի , վէ եա միւտտաիի շախ-
սի ալէյհինտէ , վէ միւտտաիի շախսի
թարաֆընտան , միւթթէհէմ վէ եա-
խօտ մահրիւմ-ալէյհ ալէյհինտէ վու-
գու պուլան թազմինաթ տալաարը , ա-
սըլ ճինայէթ տալասընը բույեթ իտէն
մահքէմէեէ արդ օլունուր . միւտտաիի
շախսի , թազմինաթ տալասընը , ճինա-
յէթ տալասը իւզէրինէ հիւքմ վու-
գուինտէն էվվէլ իգամէ իթմէք լա-
զըմտըր , սօնրա վուգու պուլան թազ-
մինաթ տալասը մէսմու տէկիլ տիր .
մուխպիր մալիւմ իսէ , միւթթէհէմ
թարաֆընտան տա մուխպիր ալէյհին-
տէ վուգու պուլան թազմինաթ տալա-
սը , քէզալիք ճինայէթ մատտէսի իւզէ-
րինէ հիւքմ վուգուինտէն էվվէլ օլմադ-
լազըմտըր , սօնրա վուգու պուլան թազ-
մինաթ տալասը մէսմու տէկիլ տիր .
միւթթէհէմ մուխպիրինի ճինայէթ տա-
վասը իւզէրինէ հիւքմ վուգուինտէն
սօնրա , էօյրէնմիշ իսէ , թազմինաթ
տալասը հադդը սազըթ օլամաերպ ,
իշպու տալասը , հուգուգու տալիյե-
եէ մախսուս մէհաքիմտէ բույեթ իթ-
տիրէճէր տիր . իգամէյի տալասա
միւտտաի վէ եա միւտտաի ալէյհ սը-
ֆաթընտա պուլունմամըշ օլանլարըն
թազմինաթ տալաարը օլտուգու հալ-
տէ , հուգուգու տալիյե մէհաքիմինէ
միւրաճաթվէ բույեթ իթաիբրլէր :

294. Քէնալիսինէ ազվ օլունան թէօհ-

մէթտէն գանունէն թէպրլիյեյի զիմ-
մէթ իթմիշ օլան պիր շախս , եինէ օ
թէօհմէթ իշին պիր տահա թէվիզֆ
վէ իթթիհամ օլունամաղ :

295. Միւթթէհէմ , թէպրլիյեյի
զիմմէթ իթմիշ իքէն , իպրապ օլունան
էվրադ մաէլինտէն , վէ եախօտ շա-
հալէրին վուգու պուլան շէհատէ-
թինտէն , էվվէլի ազվ օլունան թէօհ-
մէթէ թապլիւզը օլմաեան պիր թէօհ-
մէթի միւրթէքիպ օլտուգու , էսնայի
մուհաքէմէտէ անլաշըրը իսէ , բէյիս ,
միւթթէհէմին էվվէլի ազվ օլունան
թէօհմէթտէն պէրի իւզ զիմմէ օլ-
տուգունու . պէեան իլէ պէրապէր , ի-
քինճի թէօհմէթ իշին թահզըդաթ իճ-
րասընը էմր իտէճէք , վէ պինաէն ա-
լէյհ , ճընճը մատտէտէ թայեին օ-
լունաուգու իւզրէ , միւթթէհէմի ճէլպ
ու իհզար վէ եա թէվիզֆ միւզէքի-
րէսիլլէ , թէօհմէթի հատիսէ իշին եէ-
նիտէն միւթթէնթիգ հուգուրունա իր-
սալ իլլէեէճէք տիր . պու մուամէլէ ,
անճադ միւթթէհէմին թէօհմէթի հա-
տիսէ իշին , թահթը իսթինթադ վէ
մուհաքէմէեէ ալընմասը լազըմ կէլէ-
ճէկինի , միւտտաիի ումումի , էսնայի
մուհաքէմէտէ պէեան իթմիշ օլուր ի-
սէ , իճրա օլունապիլէճէք տիր :

296. Միւթթէհէմին իտտաա օ-
լունան ֆիլիլի միւրթէքիպ օլտուգունա
հիւքմ օլունմուշ իսէ , մահքէմէեէ
միւտտաիի ումումի , թայեինի միւճա-
զաթ իտտաանամէսինի , վէ միւտտաիի
շախսի տալի իսթիրտասը էմվալ վէ
թազմինաթ իսթիրտասընը թազտիւմ ի-
տէճէք տիր :

297. Բէյիս , միւթթէհէմէ , միւտ-
տաիի ումումինին տէրէճէյի ճէզաեէ
միւթապլիգ իտտաասընա միւտտաիսա
իշին , սէօյլէեէճէկի պիր շէյ օլուպ
օլմատըղընը սիւալ իտէճէք տիր .
նէ միւթթէհէմ , վէ նէ տէ վէքիլի
ֆիլլին ապը օլմատըղընա տայիր , տէ-
ֆէ թէսոտոի իտէմէյիպ , անճադ ,

էֆալը մէմնուատան օլմատըղը , վէ գանունէն ճէրայիմտէն մաստուտ պուլունմատըղը , վէ եա միւտտաիի ումումինին թայեիին թալէպ իթաիկի միւճաղաթը իսթիլղամ իթմէնէճէկի, վէ եախօտ միւտտաիի շախսի , թաղմինաթ իթատընա մահէլլ օլմատըղը , վէ եախօտ իսթէնիլէն թաղմինաթ ֆահիշ պուլունտուղու խուսուսլարընա տայիր , միւտաֆատ իտէպիլէճէրլէր տիր :

298. Միւթթէհէմին միւրթէքիպ օլտուղունա տայիր հիւքմ օլունան ֆիլիլ , գանունու ճէզատա էֆալը մէմնուատան օլմատըղը թաղտիրտէ , մահքէմէ , միւթթէհէմին ատէմի մէսուլլիւնէթիննէ հիւքմ իտէր :

299. Միւթթէհէմին միւրթէքիպ օլտուղու ֆիլիլ , էֆալը մէմնուատան իսէ , մահքէմէ , նէթիճէյի մուհաքէմէտէ , վաղայիֆի տախիլինտէ օլմատըղը անլաշըլմը օլա պիլէ , միւճաղաթը գանունլիւնէսինի թայեիին ու թահտիտ իտէր , պիր դաշ ճինայէթ եա ճիւնհա պիրլէշմիշ օլտուղու հալտէ , եալընըղ էն աղըր ճէզանը իսթիլղամ իտէն ճիւրմէ թէրէթթիւպ իտէն միւճաղաթ թայեիին օլունուր :

300. Միւթթէհէմի կէրէք պէրի իւղ ղիմմէ , վէ կէրէք մահքիւմ պուլունտուն , վէ եա ղայրի մէսուլ օլուն , մահքէմէ , միւտտաիի շախսի վէ եա միւթթէհէմի թարաֆընտան իտտաա օլունան թաղմինաթ տալապընը թէտպըղ վէ հիւքմ իլէ , միգտարընը ասըլ տալա իշին վիրէճէկի իլամտա թասրիհ իտէճէք , վէ եախօտ 292ինճի մատտէտէ պէնան օլունտուղու վէճհէ , թարաֆէյի իսթիմա , վէ էլլէրինտէ պուլունան էվրաղը մուայեէնէ իլէ , նէթիճէյի թէտպըղաթընը պա թաղըր մահքէմէտէ արղ իլլէմէք իւղըն , տողատան պիրիսինի մէհմուր իլլէնէճէք տիր . մահքէմէտէ թէվղըֆ օլունա մուշ էշեա վար իսէ , սահիպիննէ իատէ

օլունմատըն տախի էմր իտէճէք տիր . ֆաղաթ , միւթթէհէմի մահքիւմ օլմուշ իսէ , էշեայի մէվղուֆէ , սահիպի թարաֆընտան մահքիւմալէյհ թէմ . եիղ իսթիտաա միւհլէթինի կէշիրմիշ իտուկի , վէ եախօտ թէմիւղ իսթիտաա իճրա օլունուպ , մասլահաթ գաթիլէն ֆէյսալըքըր օլմուշ օլտուղու իսպաթ օլունմատըղճա , իատէ օլունամանեաճաղ տըր :

301. Միւթթէհէմին մաաղուր օլտուղու թահաղգուղ իլլէտիկի թաղտիրտէ , մահքէմէ գանունէն մաղիլէթինի իլամ իլլէնէճէք տիր :

302. Միւթթէհէմի վէ միւտտաիի շախսիտէն գանղիսի հաղգսըղ չըգար իսէ , խասմինն , վէ տէվլէթին տալա մէսարիֆինի թէհտիլիէ վէ թաղմին իտէր :

303. Մէվատտը սապըգատա պէնան օլունան մուամէլաթըն իճրասընտան սօնրա , բէյիս վէ աաղա , եինէ միւղաքէրէ օտասընա շէրիլէրէք , թարաֆէյին իտտաա վէ միւտաֆատաա հաղգընտա , իթայի բէյ իտէճէքլէր տիր . ֆաղաթ , հիւքմ , մէվղըր մուհաքէմէտէ հաղըր օլան խալըն , վէ միւթթէհէմին հուզուրունտա , բէյիս թարաֆընտան ճէհրէն թէֆհիւմ օլունուր . բէյիս հիւքմիւ պէնան իլէ պէրապէր . գանունուն գանղի մատտէսիննէ թաթպիղ օլունմուշ իսէ , անը տախի գըրաաթ իտէր , ղապթ քեաթիպի , հիւքմի վաղըր թահրիր վէ ղապթ իտիպ , պի իպարէթիհա , մատտէյի գանունլիլէյի տախի տէրճ իտէր . խիլաֆընտա հարէքթ իլլէր իսէ , իքի լիւրա ճէզայի նաղտի իլէ մահքիւմ օլուր :

304. Հիւքմիւ վաղըն միւսէվէտտէսի , հիւքմիւ մէգքիւրու վիրէն բէյիս վէ աաղա թարաֆընտան իմղա օլունուր , միւսէվէտտէյի մէգքիւրէ աաղանա իմղա իթտիրլըմէղ իսէ , ղապթ քեաթիպինտէն , պէշ լիւրա ճէզայի նաղտի աղընըր . վէ ինտէլ իճապ , կէ .

րէք րէյիս վէ աաղա , վէ կէրէք զապթ քեաթիպի ալէյհինաւ , իշթիքեա ան էլ հիւքքեաւմ հադգը տախի իսթիմա օլունապիլիր . միւսէվէտտէ , հիւքմիւն թէֆհիմինտէն իթիպարէն , երկիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա իմլա օլունմադ իգթիլա իտէր :

305. Բէյիս , հիւքմիւ թէֆհիմինտէն սօնրա , իգթիլայի հալէ կէօրէ , միւնքիմէ սապր ու մէթանէթ կէօթէրմէկի , վէ եախօտ թասհիհի մէսլէք իյլէմէկի նասիհաթ իտէպիլիր : Իլամըն , էվրադը տավա իլէ պէրապէր , լիէն լիւլ թէմեիդ , մահքէմէյի թէմեիդէ կէօնտէրիլէճէկինի , վէ պիր տէնէճէկի վար իտէ , էվրադըյա պիրլիքտէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ , պիր հաֆթա զարֆընտա , պիր լայիհա վիրէպիլէճէկինի , մահքիւմ-ալէյհէ իսթար իտէճէք տիր :

306. Զապթ քեաթիպի , ուսուլի մուհաքէմէճէ մուպեէն օլան մուամէլաթըն իճրա օլունտուղունու , զապթ վարադասընա իշարէթ իտէճէք տիր , իշպու զապթ վարադասընտա , միւթթէհէմէրին վիրտիլլէրի ճէվապլար , վէ շահիտլէրին վադը օլան շէհատէթլէրի տէրճ օլունմանըպ . ֆադաթ , շահիտլէրին իֆատէլէրինտէ կէօրիլէն թէնազըս վէ թաղեիրաթ , 269 ունճու մատտէնին հիւքմիւնճէ , իշարէթ իտիլէճէք տիր : Զապթ վարադասը , րէյիս իլէ զապթ քեաթիպի թարաֆընտան իմլա վէ եա թէմհիր իտիլէճէք տիր . իշպու մատտէ ահքեամընա ըրաւէթ օլունմատըղը հալտէ , մուամէլաթը վադըա , քէէն լէմ եէրին հիւքմիւնտէ աուտ օլունուր : Զապթ վարադասը թութուլմատըղը , վէ իշպու մատտէնին իւսիւնճիւ ֆըգըասընըն հիւքմիւ իճրա գըլընմատըղը թադտիրտէ , զապթ քեաթիպինտէն երկիրմի եիւզլիւք ալթունու ճէզայի նադտի ալընըր :

307. Մահքիւմ-ալէյհ , մահքէմէյի թէմեիդէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ , լայի-

հա վիրէճէք օլտուղու հալտէ , մահքէմէ գալէմինէ , սէքիդ կիւն զարֆընտա թէպիմ իյլէմէսի լաղըմ կէլիր . միւհլէթի մէզքիւրէ զարֆընտա , միւտաալի ումումի վէ միւտաալի շախսինին տալիս պիրէր լայիհա իթասընա հադգլարը վար տըր . ֆադաթ , միւտաալի շախսինին լայիհասը , անճադ քէնտի հուգուգու շախսլյեէսինէ ալիտ օլմադ լաղըմ կէլիր : Մահքէմէյի թէմեիդին գարարընա թաալիգան հիւքմիւ վադըն իճրասը թէէրիր օլունուր :

308. Մահքէմէյի թէմեիդ , թէմեիդէն լույեթ իյլէտիկի ճինաւաթ իլամաթընը թասալիգ իյլէտիկի հալտէ , միւտաալի ումումիէ թէպիլյինտէն իւշ կիւն զարֆընտա , հիւքմի իճրա օլունուր . իլամաթը մէզպուրէտէն իտամա տայիր օլանլար , ճէզա գանուննամէյի հիւմանունուն 16ընճը մատտէսի մուճիպլինճէ , իրատէյի սէնիլյեէնին սուտուրլինտէն սօնրա , մէվգըի իճրաւէ գօնուլուր :

309. Միւճըրիմ , պաղը շէյլէրի պէեան իթմէք իսթէտիկի հալտէ , հիւքմիւն իճրա օլունաճադ մահէլլ մահքէմէսի աադասընտան պիրլիլէ զապթ քեաթիպի , թադըրլինի ալիդ ու թահլիր իտէրլէր :

310. Հիւքմի վադըն իճրա օլունտուղունա տայիր , թութուլաճադ զապթ վարադասը , զապթ քեաթիպի մարիֆէթիլլէ թանղիմ օլունուպ սուրէթի եինէ քէնտուսի մարիֆէթիլլէ , երկիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա , հիւքմի իլամը , գայտընըն ալթընա թահրիր վէ իմլա իտիլիր . վէ զապթ վարադասը համիլինէ տախի գայտ օլունտուղու քէյիլյեթի իշարէթ օլունուպ , քէզալիք զիլլի իմլա իտիլիր : Մէվատար մուհարրէրէնին իտիլիլ հարէքէթ վուգուլինտէ , զապթ քեաթիպինտէն իքի օսմանը լրասը ճէզայի նադտի ալընըր . իշպու զապթ

վարագասը դայտը, պի ախնիհի առլը կիպի մաամուլ պիհ թուլթուլուր :

311. Էսնայի մուհաբէմէտէ, կէրէք պաղը էվրագ վէ էշեանըն տէլայէթիլլէ, վէ կէրէք շահիտլէրին շէհատէթիլլէ, միւթթէհէմին իթթիհամ օլունտուլու ճինաեաթտան պաչպա ճինաեաթ իլէ տախի միւթթէհէմ օլտուլու անլաշըլտըղը, վէ իշպու եէնի զուհուր իտէն ճինաեաթ, էվվէլքի ճինաեթլէրին միւթթէլլիմ օլտուլու միւծապաթտան շէտիտ ճէզպարըր իսթիլլամ իլլէտիլի, վէ եախսու միւթթէհէմին թահթը թէվզըֆտա շէրիք թէօհմէթլէրի պուլունտուլու թագտիրտէ, մահրէմէ, միւթթէհէմին ալէյհինտէ զուհուր իտէն եէնի ճինաեթլէր իլլին, իշպու գանուննամէ աշրեամընա թէվֆիլպան, իգամէյի տաալա օլունմասընը էմի իտէճէք տիր. իշպու իրի սուրէթտէ տախի, միւտտախի ումումի, էվվէլքի ճինաեթլէրտէն տօլանը, միւթթէհէմին ալէյհինտէ վագըր օլան հիւքմիւն իծրասընը, եէնի ճինաեթլէր իլլին վուգու պուլաճագ մուհաբէմէնին խիթամընա գաաար թէէլիթ իլլէեէճէք տիր :

312. Մէհաբիմի ճէզպայէտէն վիլիլէն իլամաթըն գուեուտ տէֆաթիլլի վէ միւթթատէլէրի, գանդի մահրէմէէ միւթտալլիգ իտէ, օ մահրէմէնին էվրագ միսպէնինտէ, հըֆղ օլունաճագ տըր :

ՊԱՊՐ ՍԱԼԻՍ

ԻԼԱՄԱԹԸՆ ՈՒՍՈՒԼԻ ԹԵՄԵԶԻՆԵ
ՏԱՅԻՐ ՏԻՐ :

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ

Թահթըլլէ վէ էլամաթըն շահթընը իսթիլլամ իտէն աշլալէ ասլիթ ասլիթ :

313. Ճինաեթթ, վէ ճիւնհա, վէ գապահաթտա տալիթ սօն տէրէճէտէ վիրիլմիշ օլան իլամաթ, վէ պու իլամա

թըն միւթտալլիգ օլտուլու տաալի հազգընտա սէպգաթ իտէն մուամէլաթ վէ թահզըրգաթ, աթի իւզ զիքր աշվալտէ, իսթիտա իւզէրինէ նագղ օլունապիլիթ :

ՖԸԳՐԱՅԻ ԷՎՎԵԼԻ

Ճինաեթտա ասլիթ ասլիթ :

314. Միւթթէհէմ ալէյհինտէ հիւքմ օլունուպ տա, կէրէք հէյեթի իթթիհամիլլէ գարարընտա, վէ կէրէք մահրէմէյի ճինաեթթ հուգըրունտա իծրա գըլընմիշ օլան թահզըրգաթ վէ մուհաբէմաթտա, վէ եախսու հիւքմ իլամընտա առէմի իծրասը, իշպու գանուննամէ հիւքմիւնճէ մէֆսուխիլլէթի միւթթէլլիմ օլան մուամէլաթըն պիրինտէ վէ եա պիր գաշընտա, խիլաֆը գանուն հիւքմ վէ զուհուլ վուգուի, իլամըն մէֆսուխիլլէթիին միւթթէլլիմ օլաճագը կիպի, մէֆսուխիլլէթի իճապ իտէն սէպէպի էվվէլլին վուգուի թարիխինտէն սօնրա ճէրէնան իլլէմիշ օլան մուամէլաթըն տախի մէֆսուխիլլէթիին մուհիպ օլուր :

Մահրէմէնին առէմի սալահիլլէթի, նագղ հիւքմիւլ իլթիլլամ իտէճէլի կիպի, միւթթէհէմին վէ եախսու միւտտախի ումումինին քէնտիլլէրինէ գանունէն վիրիլմիշ օլան պիր հազգ ու սալահիլլէթի իսթիլլալ իլլին վագըր օլան մէթալիպինտէն պիրի, վէ եախսու պիր գաշը իւզէրինէ, զուհուլլէն վէ եախսու բէտտէն պէնանը բէյ օլունմամալընտան տօլանը տախի, մուամէլլէյի մաթլու պէնին առէմի իծրասը, մուհիպի նագղ օլտուլունա տալիթ գանունէն սալահիթ օլմասա պիլլէ, նագղը միւթթէլլիմ տիր :

315. Միւթթէհէմին պէրաթթի զիմ մէթի հալինտէ, պու հիւքմիւ միւթթէլլամիլլէ օլան իլամըն, վէ մուամէլաթ վէ թահզըրգաթընը, թէմլիլլէն նագղընը, պէրաթթ հիւքմիւնէ իտլէլ կէլ-

մէմէք շարթըլլա , միւճէրրէտ գանու-
նուն հիւանի ճէրէեանընը թէէմինան ,
միւստաիի ումումի թարափընտան իտ-
տաա օլունապիլիր :

316. Մէֆսուխիյեթ , իլամտա հիւքմ օլունան ճէգանըն մէսհուու-իւն-անհիւ
օլան ճինայէթ իլին , մուայէն օլան
միւճաղաթը գանուխիյեթնի զայրի օլ-
մասընտան միւնպաիս իսէ , օ հալտէ
իլամըն նագղը , մահքիւմ-ալէյհ թա-
րափընտան իտտաա օլունապիլէճէկի
կիպի , միւստաիի ումումի թարափըն-
տան տաիի թալէպ օլունապիլիր , վէ
298 ինճի մատտէտէ պէեան օլունան
ատէմի մէսուլիյեթ հիւքմիւ , գա-
նունէն ֆրգտանը (1) ճէգանէ միւս-
թէնի (2) օլտուղու , վէ մահէղա (3) միւ-
ճաղաթը գանուխիյեթ մէվճուտ պու-
լունտուղու հալտէ , նագղ իտտաապը
միւստաիի ումումիյեթ պիտ տիր :

317. իլամտա հիւքմ օլունան ճէ-
ղա , գանուուն օ ճինտէթ հագղըն-
տա թայէին իլլէտիկի ճէղա օլուպ տա ,
իպարէյի գանուխիյեթնի իլամտաեան-
լըլ զիրր օլունմասընտան տօլանը , թա-
րափէյնաէն հիւ պիրինին նագղը ի-
լամը , իտտաաեա սալահիյեթի եօղ-
տուր :

318. Հիւ պիր հալտէ , միւստաիի
շախսի , պէրաէթ գարարընըն , վէ
եախօտ տտէմի մէսուլիյեթի իլամընըն
նագղընը իտտաա իտէմէղ . ֆագաթ ,
օ մագուլէ իլամտա , պէրաէթ վէ եա-
խօտ տտէմի մէսուլիյեթիինէ հիւքմ
օլունան թարափըն իտտաա իլլէտի-
կի մըղ տարտան զիեատէ , միւստաիի
շախսի ալէյհինէ , թաղմինաթ հիւքմ
օլունմուշ իսէ , իլամըն եալընըլ պու-
ճիհէթ ինին նագղը իտտաապընա , միւս-
տաիի շախսինին սալահիյեթի վար
տըր :

ՅԵՂԻՐԱՅԻ ՍԱՆԻՅԵՒ

Ճիւննա վէ Գապահաւա Կայիք Կիք :

319. Իւշ եիւղ ըն տէօրտիւնճիւ մատ-
տէտէ պէեան օլունան սուվէրի ֆէս-
խիյեթ , ճիւնհա վէ գապահաթա միւ-
թաալիլիգ տաալիտէ տախի ճարի տիր:
Կէրէք ալէյհինտէ ճիւնհա վէ եախօտ
գապահաթ տաալապը իգամէ իտիլէն
շախսըն , վէ կէրէք միւստաիի ումու-
մի , վէ միւստաիի շախսինին պէրա-
էթ վէ եա տտէմի մէսուլիյեթ ,
վէ եախօտ մահքիւմիյեթի միւթա-
ալլիլիգ իլամաթ տախի միւսթէմնա
թութուլմեարադ , գաթիան վիրիլ-
միշ պիլ ճիւմիլէ իլամաթընըն նագղընը
իտտաաեա սալահիյեթի վար տըր .
շու գատար քի , միւթթէհէմին պէ-
րաէթի զիմմէթինէ , վէ եա տտէմի
մէսուլիյեթիինէ հիւքմ օլունմուշ իսէ ,
քէնիտիսինին միւսաֆաապընը թէէմին
իլին , վաղ օլունան ուսուլի մուհաթէ-
մէ ահքեամընա տտէմի ըրայէթ վէ
եա զուհուլ վուղու պուլտուղու պէ-
հանէսիլլէ , ալէյհինէ իգամէյի տալա
իտէմէղ :

320. Իւշ եիւղ ըն եէտինճի մատ-
տէնին հիւքմիւ , ճիւնհա վէ գապա-
հաթա միւթաալլիլիգ մէվատտա տայիր
սօն տէրէճէտէ վիրիլէն հիւքմի գա-
րարար հագղընտա տախի ճարի տիր :

321. Մահքէմէյի թէմեիլ , վէ եա
լիլա պիտայէթ մահքէմէսի , վէ եա-
խօտ մահքէմէյի իսթինաֆ , մուամէ-
լաթը թահգըզըյեթնէն պիրինին մէֆ-
սուլիյեթիինի հիւքմ իթտիկի թաղ-
տիրտէ , եէնիտէն պաշանըլաճագ մու-
ամէլաթտան միւթէվէլլէտ մէսարի-
ֆին մէֆսուլիյեթիինէ սէպէպ օլան
միւսթէնթիլիգ վէ եա սայիր մէէմուր
թարափընտան թէէտիյեթ օլունմասը-
նը տախի էմր իտէպիլիր . անճագ , պու

(1) Ֆէգաան , աղըղ :

(2) Մէ-ղիէնի , պիտա օլունմուշ օլան :

(3) Մահէղա , պու իտտուա հէր նէ գատար
պէոյլէ իտէ տէ :

էմր, մէֆսուխիյեթին խաթիւնաթը ճէսիմէտէն միւնսլախ օլտուղու ահ-վալտէ, վէ իշպու գանուննամէնին մէվգըրի իճրաեթ գօնուլտուղու թա-րիխաէն իբր սէնէ սօնրա վուգու պու-լան մէֆսուխիյեթլէր հազգընտա, սատոր օլապիլիր:

ՖԱՍԼԸ ՍՍ.ՆԻ

Թէ՛՛՛՛՛՛ իւրաքանչիւր իւր իւրաքանչիւր իւր իւր:

322. Ճինանէթէ միւթաալիդ իւ-մաթ, իսթիտանէ հաճէթ օլմանարադ, ըէսէն վէ ըէսմէն թէմեիդ օլունուր, ճիւնհա վէ գապահաթա միւթաալիդ իւմաթըն թէմեիդի իսէ, իսթիտանէ մէվգուֆ տուր. գապահաթ վէ ճիւն-հանա միւթաալիդ ահքեամը իտա-տիյեթ վէ թահգըզըյեթ, վէ եինէ պու գապիլտէն օլուպ, սօն տէրէճէտէ վիրիլէն հիւքմէր ալէյհինտէ թէմեիդ իսթիտասը, տալմանըն իլամը գաթի-սինտէն սօնրա մէսմու օլապիլիր. օ մագուլէ գարարը իտատիլէրին, մահ-քիւմ թարաֆընտան պիլ իսթիտար իճրա իտիլմիշ օլմասը, թէմեիդ իս-թիտասընը ըէտտէ սէպէպ օլմասը. պու մատտէնին հիւքմիւ, մահքէմէ-նին սալահիյեթինէ տայիր վիրիլէն հիւքմէրէ շամիլ օլմանըպ, պու մա-գուլէ ահվալտէ, վէ իլամը գաթիսի-նին սուտուրինէ ինթիլար օլունմագ-լաղըմ կէլմէզ. ճինանէթ տաալիսին-տէ տալի, ատէմի սալահիյեթ իս-տասը, գապահաթ վէ ճիւնհանա միւթաալիդ սալահիյեթ իտատասը հազգընտա օլան ահքեամա թապի տիր:

323. Ճիւնհա վէ եախօտ գապա-հաթա տայիր օլան թէմեիդ իսթիտա-նամէսի, մահքիւմ-ալէյհ թարաֆըն-տան, հիւքմիւն թարիսի թէֆհիմին-տէն իթիպարէն, սէքիլ կիւն գար-ֆընտա մահքէմէ քեաթիպինէ վիրիլիբ, վէ մահքիւմ-ալէյհ վէ մահքէմէ քեա-

թիպի թարաֆընտան իմզա օլունուր. միւթէտի իմզա իյլէմէք իսթէմէզ, վէ եախօտ իտէմէզ իսէ, քէյֆիյեթ քեա-թիպ թարաֆընտան իսթիտանամէնէ իշարէթ օլունուր. վէ պու իսթիտա-նամէ, եինէ պու գաիտէնէ թէվֆի-գան, մահքիւմ-ալէյհին վէքիլի թա-րաֆընտան տալի վիրիլէպիլիպ, պու հալտէ, վէքեալէթնամէ, իսթիտանա-մէնէ ըապթ օլունմագ լաղըմ կէլիր: իսթիտանամէլէր, տէֆիթէրի մախ-սուտունա գայտ օլունաճագ, վէ պու տէֆիթէր, տայիմա աչըզ թուլթուլուպ, հէր քէս իսթէտիկի գայտըն սուրէթի-նի ալապիլէճէք տիր:

324. Ճիւնհա վէ եախօտ գապահա-թա տայիր սօն տէրէճէտէ վիրիլէն հիւքմէր ալէյհինտէ, թէմեիդ իտատա-սը, եա միւտտաի շախսի, վէ եա միւտտաի ումուսի թարաֆընտան իճ-րա օլունուլտու հալտէ, իսթիտալարը, մատտէյի սապըգատա պէհան օլուն-տուղու վէճէլէ, գայտ իտիլաթտէն պաշղա, իւշ կիւն գարֆընտա, միւտ-տաի-ալէյհ թարաֆընա թէպիլիդ օլու-նուր, միւտտաի-ալէյհ մէվգուֆ օլ-մատըլը սուրէթտէ, թէմեիդ իսթի-տանամէսի, մահքէմէ քեաթիպի թա-րաֆընտան քէնտիսինէ գըրաաթ օլու-նուպ, իմզա իթտիրիլէճէք, վէ իմզա իթմէք իսթէմէզ, վէ եախօտ իտէմէզ իսէ, քէյֆիյեթ իսթիտանամէնէ ի-շարէթ իտիլէճէք տիր. միւտտաի-ա-լէյհ մէվգուֆ օլմատըլը թագտիրտէ, իսթիտանամէ, միւպաշըր մարիֆէթիլ-լէ, միւտտաի թարաֆընտան միւտ-տաի-ալէյհին զաթընա, վէ եախօտ ինթիլապ իթտիկի իգամէթ կեահընա թէպիլիդ օլունաճագ, վէ պու հալտէ, մէհլի մուտյեէն իւլէրինէ, պէհէր մի-րիւնամէթըս իլին իբր կիւն գամմիտիլէ-ճէք տիր:

325. Թէմեիդ իտատասը իտէճէք միւտտաի շախսի, իսթիտանամէսինէ, հիւքմ իլամընըն պիր սուրէթի մու.

սատտադասընդ ըստ լի լի մէկէ մէկ պուր տուր , վէ իլամ , մուվաճէ-հէթէն վիրլիմիշ իսէ պէշ , վէ զընապէն վիրլիմիշ իսէ , իքի պուշուգ-Օսմանլը լիւրասը ճէզայի նադատի օլաւադ մահքէ-մէնէ թէվտի լիմէտիքճէ , խտտասը մէսմու օլամադ :

326. Ճէզայի նադատի թէվտիկնտէն , էվվէլա , ճինայէթ իլէ մահքիւմ օլանլար , սանիւս , խտարէյի միլքիյէնէ վէ տրադի վէ վարիտաթը միլքիյէնէ միւթապիլդ մէսպիհ իշին տաւալա իտէն մէհմուրլար , մուաֆի վէ միւսթէս-նա տըրլար , վէ պու իսթիսնա խարի-ճինտէ պուլունան էշխաս հագգընտա , ճէզայի նադատի , թէմելիլ տաւալարն-տա հագգընդ չըգան թարաֆա այիտ տիր . նըսթի Օսմանլը ալթունունտան աշադը վէրկիսի օլտուղունա , վէ եա հիւ վէրկիսի օլմատըղընա , վէ եախօտ ֆագըր վէ պի գուտրէթ պուլունտու-ղունա տայիր , հիւքիւմէթի մահէլլիէնէ թարաֆընտան մուսատտադ շահա-տէթնամէ իսթիհապիլլէ , իսթիտանա-մէսինէ ըստ լի իսէնլէր տալի թէմ-ելիլ իսթիտասը իշին ճէզայի նադատի թէվտիկնտէն մուաֆի տըրլար :

327. Հապս ճէզադըլա մահքիւմ օլանլարըն , հալը մահպուսիյէնէթտէ պուլունտուղըն , վէ եախօտ քէֆա-լէթէ ըստ լի իլէ սալը վիրլիմիշ օլ-տուղըլարը սապիթ օլմատըղնա , թէմ-ելիլ իսթիտալարը մէսմու օլամադ . հաստ վէ եա սիլ քէֆալէ թալիլիէ-յի սէպիլ վարադայի ըսմիլիէսի , թէմելիլ իսթիտանամէսինէ մէրպութ պուլունմադ լաղըմ տըր . շու-գատար քի , թէմելիլ խտտասը մահքէմէնին աւսէմի սալահիլիէթինտէն նաշի իսէ , միւսթէտիկնին միւրաճաւթը մագպուլ օլմադ իշին , մահքէմէյի թէմելիլն պու-լունտուղու մահէլլ թէվգըֆիսանիլին-տէ քէնտի իսթիտասըլա մահպուս պուլունտուղունու իսպաթ իթմէսի տալի քէաֆի տիր . պու մագպուլէլէր ,

մահքէմէյի մէգըլուրէտէ պուլունան պաշ միւստալի ումուվիյէնէ իսթիտա-նամէ վիրիպ , անըն իշարէթի իւզէրինէ հապսանէ խտարէսի թարաֆընտան գապուլ օլունապիլլէնէլէր տիր :

328. Մահքիւմ-ալէյի , վէ եա միւս-տալի շալիսի , եա թէմելիլ իսթիտա-սընը վիրտիկի սըրատա , վէ եախօտ անտէն սօնրա միւրուր իտէն օն կիւն զարֆընտա , թէմելիլ թալէպ օլունան հիւքիւմ վիրէն մահքէմէ քէաթիպիլլէ , թէմելիլ իսթիտասընը մուճիպ օլտն էսպապը հալի լայիհա վիրէպիլլէնէր տիր , վէ քէաթիպի մահքէմէ քէնտի-սինէ պիր իլմ ու խապէր իթասըլա պէրապէր , լայիհանը տալի տէրհալ միւստալի ումուվիյէնէ թէսիլմ իտէ-ճէր տիր :

329. Թէմելիլ իսթիտանամէսի վիրլիտիկի թարիկտէն իթիպարէն , նի-հանէթ օն կիւն սօնրա , միւստալի ումուվի , էվրադը տալլանը , վէ թա-րաֆէյինն արգուհալլարը վար իսէ , անլէրի Ատիլիէն նէզարէթինէ կէօն-անրէնէր տիր :

Թէմելիլ թալէպ օլունան հիւքմիւ վիրէն մահքէմէնին քէաթիպի , էվ-րադը տալլանըն պիլա խարճ պիր տէֆ-թէրինի եաղըպ , իրամա ըստ լի իտէ-ճէր , վէ իսիլաֆը հալինտէ , իւշ ալ-թուն ճէզայի նադատի իթասընա մահ-քէմէյի թէմելիլտէ հիւքմ օլունաճադ տըր :

330. Ատիլիէն նէզարէթի , իշպու-էվրադը ալիլինտէն իթիպարէն , եի-կիւմի տէօրթ սաւթ զարֆընտա մահ-քէմէյի թէմելիլ կէօնտէրէնէր , վէ քէյֆիլիէնէթի , էվրադը մէգըլուրէնի կէօնտէրիլ օլտն մէհմուրա պիլա-րէնէր տիր . մահքիւմ-ալէյի օլանլար , արլս հալլարընը , վէ իլամ իլէ թէմ-ելիլ իսթիտալարընն էսպապը մու-ճիպէ վարադասընըն սուրէթլէրինի , տօղրուճա մահքէմէյի թէմելիլ դալէ-մինէ տալի իթա իտէպիլլէնէլէր տիր :

334. Մահքեմէյի թէմեիզ, հէր նէվի ճինանէթ, վէ ճիւնհա, վէ գապահաթա միւթապլիզ մէվատտա, թէմեիզ իսթիտալարընը, իշպու ֆապտա պէ-եան օլունան մէհլին ինգըզաընտան, նիհանէթ պիր այ զարֆընտա բույնէթ իթմէկէ մէճպուր տուր :

332. Մահքեմէյի թէմեիզիյէ, իսթիտանըն մէամու (1) օլուպ օլմուեաճաղընա տայիր, էվվէլ էմիրտէ պիր իւլամը մախտու իթասընա հաճէթ գալմուգսըզըն, հիւքմի իլամը թաատիզ վէ եախօտ նազը իտէր :

333. Մահքեմէյի թէմեիզ, ճիւնհա վէ եախօտ գապահաթա միւթապլիզ պիր մատտէ իւղէրինէ վիրիւմիշ պիր իլամը նազը իյէտիկի հալտէ, տաւաւը, իլամը մէֆաուսի վիրմիշ օլան մահքեմէյէ, եախօտ օ տէրէճէտէ պուլունան տիկէր պիր մահքեմէյէ հավալէ իտէր :

334. Մահքեմէյի թէմեիզ, ճինանէթէ միւթապլիզ պիր իլամը նազը իտէր իտէ, աթի իւղղիքը մէվատտը սէպատէ պէեան օլունան ահքեամա թէվֆիզ մուամէլէ իտէճէր տիր :

335. Մահքեմէյի թէմեիզ, ճինանէթէ միւթապլիզ տաալիի, մատտէյի սապըգատա պէեան օլունան իւլամը մէնգուզ, կէրէթ 234 իւնճիւ մատտէտէ թատաո (2) իտիլէն էսպապէ, վէ կէրէթ մէֆաուսիյէթ հիւքմի իսթիլզամ իտէր ահվալէ միւթապլիզ պիր իսթանէ մէպնի նազը օլունմուշ օլուն, իլամը մէնգուզու վիրէն մահքեմէյէ, վէ եախօտ անըն տէրէճէմինտէ պուլունան տիկէր պիր մահքեմէյէ, վէ էկէրչի եալընըզ հուգուգու շախսիյէ ճիւնթիմտէն տօլաիւր նազը օլունմուշ իտէ, միւթապլիզ օլուուզու հուգուգու տախիէ մահքեմէյինէ հավալէ իտէր, վէ էկէրչի իլամ, ատէմի տալահիյէթ սէպէպիլէ նազը օլու-

նուր իտէ, մահքեմէյի թէմեիզ տաաւաւը, պիր օլուուզու մահքեմէյէ հավալէ իտէր :

336. Մահքեմէյի թէմեիզ պիր իւլամը նազը իտիպ տէ, տաւաւը բույնէթ իթիլմէր իւլըրէ, պիր մահքեմէյի իպթիտալիյէ վէ եախօտ իսթիւնաֆիյէնէ հավալէ իթմէր լազըմ կէլտիկի հալտէ, իլամըն նազըզ գալարընը միւթէազըզպէն, իշին մէրճի բույնէթին տախի միւղաքէրէյի մախտուսէ իլէ գարարսըտըրըզ, քէյֆիյէթի, վիրէճէկի իլամտէ զէրը վէ թասրիւ իտէճէր տիր :

337. Պիր իլամ նազը օլունուպ տա, իթա իթմիշ օլան մահքեմէյէ իատէ օլունուր իտէ, օ հալտէ լիւզում կէօրիւլէճէթ թահզըզաթը ճէտիտէնին, էվվէրի միւթէնթիպլէր մարիֆէթիլլէ իճրասը ճայիլ տէկիլ տիր :

338. Մահքեմէյի թէմեիզ, պիր ճիւնայէթ տապսընը, գանդի մահքեմէյէ հավալէ իտէր իտէ, օլ մահքեմէյէ, օլ տալանը պիլզաթը բույնէթէ մէճպուր օլուպ, պաշգա մահքեմէյէ հավալէ իտէմէզ :

339. իլամ, նազը վէ հավալէ օլունուպ տա, իրթիքնապ օլունան ֆիլիտէ, հէնուզ իթթիհամ օլունմամըշ շէրիքի թէօհմէթ պուլունտուզու հալտէ, մահքեմէյէ, պիր միւթէնթիպլը, վէ միւտտաի ումու միւլապիլնէրինտէն պիրինի թայնին իտիպ, պունլարըն հէր պիրի, մէճմուրիյէթլէրինճէ իճապ իտէն թահզըզաթը իճրա իտէճէր, վէ էվրազը թահզըզըյէնէ մահքեմէյէ իթա, վէ մահքեմէյէ տախի, էվրազը մէգըիւրէ իւղէրինէ, թէօհմէթտէ միւշարիւր աոտ օլունանլարըն, հէյնէթի իթթիհամիյէնէ կէօնտէրիլլէրի բոզըմ կէիպ կէյմէնէճէկինէ, հիւքմ իյլէնէճէր տիր :

340. իլամ, ճիւքմիւննէվի իշին, գա-

(1) Իւնմու, տիյնէնիլմիշ օլան :

(2) Թատա, սայմուգ :

նուրնէն մուսայիւնն օլան ճէղանքն զայլ-
րի պիր ճէղա հիւքմ օլունմասընտան
տօլանը նազդ օլունմուշ իսէ , ճէղա-
նըն նէվ վէ տէրէճէսի թասհիհ օլու-
նուր :

Էկէր պաշդա պիր սէպէպէ մէպնի
նազդ օլունմուշ իսէ , օ հալտէ մահ-
քէմէ եէնիտէն իճրայի մուհարէմէ ի-
տէր : Ֆէսիսի իսթիլդամ իտէն հալ, ի-
լամըն ահրեամը միւնտէրիճէսինտէն
պաղըսընը իխլալ իտիեօր իսէ , օ հալ-
տէ մահքէմէյի թէմեիլ իլամըն եա-
լընըլ մուխթէլ(¹) օլան հիւքմէրինի
նազդ իտիպ , պաղըսընա թօղունմա-
եաճապ տըր :

341. Մահքիւմիյեթի նազդ օլու-
նուպ տա , մահքէմէյի ճինանէթտէ ,
եէնիտէն մուհարէմէսի լաղըմ կէլէն
միւթթէհէմ , եա մէվդուֆիյեթի վէ
եախօտ մահպուսիյեթի հայինտէ գա-
լարադ , մուհարէմէսինէ մէհմուր օ-
լան մահքէմէյի ճինանէթէ կէօնտէ-
րիլըր :

342. Կէրէք ճիւնհա վէ կէրէք ճի-
նանէթ տալլարընտա , հազդսըլ չը-
գան միւտտաիլի շախսի պէրաէթի զիմ
մէթի , վէ եա դանունէն առէմի մէ-
սուլիյեթի սապիթ օլան թարաֆա
մէսարիֆինի իթա իլէ պէրապէր , պէշ
Սամանյը յիրասը թաղմին վիրմէլէ մահ-
քիւմ օլուր : Վէ պունտան պաշդա ,
հիւքիւմէթ իչին պէշ Սամանյը լիրասը
ճէղայի նազդի տախի ալընըր : Իլամ
ղընապէն վիրիլմիլ իսէ , իշպու ճէղա-
յի նազդիլմին , եալընըլ նըսֆը ախդ
օլունուր . հիւքիւմէթ թարաֆը , տաա-
վիլի շախսիյեթէ հազդսըլ չըդտը-
ղը հալտէ , եալընըլ թաղմինաթ իթա
իտէր :

343. Պիր իլամ , գըսմէն վէ եախօտ
քիւլլէն , հէրնէ սէպէպէ մէպնի նազդ
օլունուր իսէ օլունսուն , վէ մէթնի ի-
լամտէ թէվտի օլունան ճէղայի նազ-

տինին իատէսի թասհիհ իտիլմէմիլ տա-
խի պուլունսուն , թէմեիլ իլամընըն
սուտուրինի միւթէադգըպէն , վէտիա-
յի(²) մէղըիւրէ սահիպինէ տէրհալ
րէտտ օլունուր :

344. Պիր իլամըն նազդը իչին օլու-
նան իսթիտա րէտա օլունսուղու հալ-
տէ , պու իտտաանը իտէն թարաֆ նէ
պէհանէ վէ վէսիլէ իլէ օլուր իսէ օլ-
ուն , օ իլամ հազդընտա պիր տահա
նազդ տալլասը իտէմէեէճէք տիր :

345. Նազդ իսթիտասընը րէտա ի-
տէն հիւքմին , մահքէմէյի թէմեիլ
ճէղա տայիրէսի րէյիսի իլէ պաշ միւ-
մէյեիլ թարաֆընտան միւմի պիր
սուրէթի , մահքէմէյի թէմեիլ նէղ-
տինտէ պուլունան պաշ միւտտաիլի
ումումիյեթ իթա օլունուր , վէ անտէն
տալիյեթ նէղարէթինէ , վէ օրատան ,
նազդը իտտաա օլունան իլամը վիրէն
մահքէմէտէ պուլունան միւտտաիլի ու-
մումիյեթ կէօնտէրիլըր :

346. Սօն տէրէճէտէ վիրիլմիլ պիր
իլամ , տէֆայի էվլէլիտէ մահքէմէյի
թէմեիլտէ նազդ իտիլտիքտէն սօն-
րա , օ տաալա իչին , թարաֆէյն ,
էվլէլքի սըֆաթլարընտա պուլուն-
սուղլարը հալտէ , տէֆայի սանիյեթ
օլարադ , վիրիլմիլ օլան իլամ հազ-
դընտա , էվլէլքի էսպապտան նաչի ,
թէրրար թէմեիլի տաալա օլունաճադ-
օլուր իսէ , մահքէմէյի թէմեիլ , հէյ-
եթի ումումիյեթ ադտիլ իլէ հիւքմ ի-
տէր : Էկէր իքինճի իլամ , պիրինճի ի-
լամըն իճապ իթտիկի էսպապտէն
նաչի , եինէ նազդ օլունուր իսէ , տաա-
վանըն հալալէ օլունսուղու պիտա-
նէթ վէ եախօտ իսթինաֆ մահքէմէ-
սի , մահքէմէյի թէմեիլին իլամընտա
իթթիլտալ իթտիկի էսասը գանունի-
նէ , իթթիլտա իտէճէք տիր :

347. Սալիյեթ նէղարէթի թարա-
ֆընտան թահրիրէն վիրիլէն էմիլդա-

(¹) Մուխթէլ , խալէլ կէլմիլ օլան :

(²) Վէտիա , էմանէթէն թէսիլմ օլունան չէյ :

թի իւզերինէ , մահճքէմէյի թէմեիդտէ պուլունան պաշ միւտտաիի ումու մի , գանունա մուխալիֆ մուամէլաթը թահգըգըյեէ վուգուա կէլմիշ , վէ եախօտ իլումաթ վիրիլմիշ օլումուլունու , մահճքէմէյի թէմեիդին ճէգա տաւ . յիրէսինէ խապէր վիրիւր իսէ , օ մագուլէ մուամէլաթ վէ իլումաթ նագգ օլունաճաղը կիպի , պունու . եաբան զապըթայի ասլիյեէ մէճմուրլարըյլա հիւք.քեամ , իշպու . քիթապըն տէօր . տիւնճիւ պապընըն , իւչիւնճիւ ֆապը մուճիպընճէ , մէսուլ թուլթուլաճագլար տըր :

348. Մէհաքիմի ճէղախիւէտէն սօն տէրէճէտէ վիրիլէն պիր իլամ շահաւնը նագգ օլումուլու հալտէ , թարաֆէյնտէն հիշ պիրի , միւտտէթի մուայեէնէսի զարֆընտա իգթիդա իտէն իտտաանը իթմէմիշ պուլունսա պիլէ , մահճքէմէյի թէմեիդ նէզախինտէ պուլունան պաշ միւտտաիի ումումի , ինգըլայի միւտտէթէ պագմանարագ , րէյֆիլեթի րէսէն մահճքէմէսէ խապէր վիրէպիրի . վէ օ հալաէ օ իլամ նագգ օլունսա տախի , թարաֆէյն պու մէֆսուխիյեթտէն պիլ իսթիֆատէ , իճրայի ահրամինա իթիլագ վէ մուխալիֆէթ իտէմէսէճէքլէր տիր :

ՅԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Ճիւնէլէ վէ ճիւնէա պաշլարընն իսթէյի
հաւաթեմալնա պաշիւր րիւր :

349. Պիր առէմէ գաթլ ճինանէթի իանատ օլունուպ , ալէյհինէ հիւքմ օլունուգտան սօնրա , մագթուլիյեթթի իտտաա օլունան չախտըն պէր հաւաթ պուլունատուղունա տէլալէթ իտէճէք էմարաթը քեաֆիլեթ զուհուր իտէր իսէ , վէ եախօտ պիր առէմ պիր

ճիւնհա վէ եա ճինանէթ իչին մահ . քիւմ օլումուգտան սօնրա , տիկէր պիւրիաի ալէյհինէ , պաշգա պիր իլամ իլէ օ ճիւրմիւն ֆայիլի օլումագ իւզրէ , հիւքմ իտիլմիշ պուլունուր , վէ պուլիլ իլամ եէքտիլէրիլէ թէլէլիֆ օլունամուրպ տա , պու թէգաատըրը (1) , մահճքիւմիյեթտէն պիրիւնին մաստուլ միյեթթինէ (2) տէլալէթ իյլէրսէ , վէ եախօտ էսնայի մուհաքէմէտէ , շէհատէթի մէամու օլումուլ օլանլարտան պիրի ալէյհինէ , պատէլ հիւքմ տալա օլունուպ տա , օ շահիւ , օ տալատա , շէհատէթի քեապիլալէ (3) իթմիշ օլումալա մահճքիւմ օլումուր , վէ եախօտ պիրիւնին քեամիլէն վէ եա գըսմէն հուգուգու մէտէնիյեթսինտէն սիւգուլթունա հիւքմ օլունմուլ պուլունուր իսէ , իւտէյի մուհաքէմէ իսթիտա օլունապիլիւր , վէ իատէյի մուհաքէմէ , շէհատէթի քեաղիպէտէն միւնպախս (4) օլումուր իսէ , շէհատէթի քեաղիպէ իլէ մահճքիւմ օլան շահիւլին օ տալատա իսթիմայի ճայիլ օլումուլ :

350. իատէյի մուհաքէմէ թալէպ իթմէք , էվիլէա , Ատլիյեէ նագըրընա , սանիւա , մահճքիւմ-ալէյհէ , սալիսա , մահճքիւմ-ալէյհին վէֆաթընտան սօնրա , վէրէսէ վէ ագրապասընա , վէքէնտի թարաֆընտան պա վասիլեթթի թէվիլի օլունանլարա ալիտ տիր :

Ճիւնհաեա միւթապլիկ մուհաքէմալթըն իատէսի , անճագ , մահճքիւմ-ալէյհին հապսընա հիւքմ օլունմուլ օլումուլու հալտէ , ճայիլ օլապիլիւր . ալէլ իթլագ , իատէյի մուհաքէմէէ միւթապլիկ ոհվալաէ . Ատլիյեէ նագըրըր , եա թարաֆէյնին իսթիտալ իւզերինէ , վէ եախօտ րէսէն մահճքէմէյի թէմեիդ նէզախինտէ պուլունան պաշ միւտտաիի ումումիէ էմր վիրիպ , օ տախի ճինայէթ տայիրէսինէ իատէլ

(1) Թէլապ , պիր պիրիլէ զրտտ օլումուլ :

(2) Մաստաթիյեթթի , սա շաւուղուդ :

(3) Շէհաթէլէ ճեաղիլէ , եալան շահիւլիլի :

(4) Միւնպախս , կէսնտէրիլմիշ օլումուլ :

մուհաբէմէ օլունմասընը թալէպիտէր, իլամաթը միւթէզատէտէն⁽¹⁾ տօլանը թարաֆէյնտէն վուգու պուլաճագ իատէյի մուհաբէմէ իսթիտասը, էվ-վէթի իլամ իլէ նա դապլիկ թէէլիֆ օլան իլամը սանինին, վէ շէհատէթի քեաղիպէտէն տօլանը վաղը օլաճագ իատէյի մուհաբէմէ իսթիտասը, շէհատէթի քեաղիպէ հագդընտարի հիւքմիւն սուտուրի թարիխինտէն իսթիպարէն, իքի սէնէ զարֆընտա վուգու պուլաճալ իտէ, զապուլ օլունմանաճագ, վէ մուհաբէմէսինին իատէսի թալէպ օլունան իլամաթըն իճըսալ, Ատիյէնէ նաղըրընըն էմրի իլէ մահաբէմէյի թէմնիլ գարարընա դասար, պի հագդ թէէլիլ օլունաճագ, վէ մահաբէմէյի թէմնիլ, իատէյի մուհաբէմէնէ լիւզում կէօրալիկիւ թագատիրտէ, իատէյի մուհաբէմէնէ հիւքմ իթմէթլէ պէրապէր, իլամաթըն թէէլիլի իճրասընը տալի էմր իտէճէթ տիր:

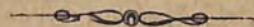
351. Մահաբէմէյի թէմնիլ, իատէյի մուհաբէմէ թալէպլինի գապուլ իթտիկի հալտէ, էկէր տալա, մահաբէմէնէ կիրիշիլէճէթ հալտէ տէկիլ իտէ, մահաբէմէյի թէմնիլ, եա պիլզաթ, վէ եա պիլ վասըթա, էասը մասլահաթ հագդընտա իճըսալ թահագըգաթ իտէճէթ, վէ իճագ իտէնլէրի մուվաճէհէ վէ իսթինթագ, վէ հիւվիյէնէթլէրինի⁽²⁾ թասհիհ, վէլ հասըլ, հագդըգաթը հալին մէյտանա չըգմասընա մէտար օլաճագ վէսայիլի իսթիհասալ իտէճէթ տիր:

Վէ էկէր տալա մուհաբէմէնէ կիրիշիլէճէթ հալտէ օլուր, վէ պիլ մուվաճէհէ, մուհաբէմէ իճրասը գապիլ օլտուղու թէայեիւն⁽³⁾ իտէր իտէ, մահաբէմէյի թէմնիլ, իլամլարը նագդ իտէրէթ, միսթիթէհէմ վէ եա մագնունալէյիլէ իտիլէճէթ սիւալլէրի

թէրթիպ վէ թայեին իլէ պէրապէր, քէնտուլէրինի, իպթիտա տալալարընը ըույեէթ իթիլշ օլան մահաբէմէնէ, վէ եախօտ պունուն զայրի միւնասիպ կէօրիւլէճէթ պիլ մահաբէմէնէ իրսալ իտէճէթ տիր:

352. Տալառա զիյ մէտխալ օլանլարըն ճիւմլէսինին, մահաբէմէ հուզուրունա չըգմասը միւմքին օլամատըր, վէ ալէլիսուսուս մահաբիւմալէյիլէրին, վէ եա իշլէրինտէն պիրի վէֆաթ վէ եա զայալուպէթ իթտիկի, վէ եա տալա վէ եախօտ ճէզա միւրուրի զէման իլէ սագըթ օլտուղու հալտէ, մահաբէմէյի թէմնիլ, իլամ նագդընա, վէ տալանը պաշգա մահաբէմէնէ հալտէլէնէ հաճաթ պըրսոգմագսըրըն, միւտտաի շախսիլէր վար իտէ, անլէրին վէ քէնտի թարաֆընտան միւթէվէֆաի մահաբիւմալէյիլէրին հէր պիրի իլին թայեին օլունաճագ վէրիլլէրին հուզուրունտա տալանը ըույեէթ իտէճէթ, վէ վէֆաթ իթմիշ օլան մահաբիւմալէյիլէր հագդընտա, պի զայրի հագդ հիւքմ օլունմուշ իտէ, պուհիւքմիւ նագդ իլէ նամուս վէ հագդլարընը իատէ կըլէնէճէթ տիր:

353. Իշ էրիլ գըրդ տօգուղունճու մատտէտէ թասըիհ օլունան հալտէ, եանի պիր ատէմէ գաթլ ճինանէթի իանառ օլունուպ տա, մագթուլլիյէնէթի⁽⁴⁾ իտառա օլունան շախսըն պէր հանաթ օլտուղունա տայիր, էմսրաթը քեաֆիյէնէ պուլունուր, վէ օ ճինանէթ իլէ մահաբիւմ օլան շախս պէր հանաթ օլուպ տա, քէնտիլինէ իանառ օլունան ֆիլիլ նէ ճինանէթ վէ նէ տէ ճիւնհատան մաատուտ պուլունմալ իտէ, արթըլ իշ պաշգա պիր մահաբէմէնէ հալալէ օլունմաերպ, օլ շախս սալը վիրիլիր:

(¹) Մէթէշ-տէ, պիր պիրինէ գըստ օլան:
(²) Հէվէյէնէ, հալալի շէյէր (օլմալարըն):

(³) Թէայեիւն, կէօրիւնմէթ, պէլլի օլմագ:
(⁴) Մագթուլլիյէնէ, էպմիշ օլմալըր:

ՊԱՊՐ ԲԱՊԻ

ՈՒՍՈՒՎՈՒ ՄԻԻՀԱՔԵՄԵԼԵ ՄԻԻԹԵՖԵԼԻԻ
ՊԱՊՐ ԽՈՒՍՈՒՍԱԹՔ ՊԵՆԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ.

ՅԱՍԼԸ ԵՎՎԵԼ

ՍԻՆԵԼԵԼԻ ԴՅԵՐ ԴՄԵԼԵՐ ԴԵՆԵԼԴԴ ԴԵՐ:

354. Եվրագրն սախթէլիկինէ տայիր սախա վուգուինտէ, սախթէ օլտուղու խտտա օլունան էվրագ, մահքէմէնէ իպրաղ օլունաուղունու միւթէն ագգրպէն, հէր սահիֆէսինէ մահքէմէ քեաթիսի թարաֆընտան իմզա վէ նիւմէրօ վաղ օլունարագ, վէ իպրաղ իտէն շախտա տախի, եսղըսը օլտուղու հալտէ, իմզա իթտիրիլէրէք, վէ էվրագը մէգրիւրէնին թաֆսիլի հալինի, վէ իպրաղ իտէն շախտըն իմզա իտիպ իթմէտիլինի միւպէյիլին, մախտուս պիր դապթ վարագասը թանզիմ իտիլէրէք, մահքէմէ գալէմինտէ հըֆղ իթտիրիլէնէք, վէ պու մուամէլէնէ րիանէթ իթմէլէրէք, էվրագը մէգրիւրէնի գապուլ իտէն մահքէմէ քեաթիլինտէն իքի լիրա ճէզայի նագտի ախղ օլունաճագ տըր:

355. Սախթէ օլտուղու խտտա օլունան էվրագ, պիր տայիրէյի րէսմիլէտէն կէթիրիլտիլի հալտէ, իթա իտէն մէմուր տախի, մատտէյի սապըգա մուճիպինճէ, իմզա վէ նիւմէրօ վաղ իտէնէք, վէ պու մուամէլէնէ րիանէթ իթմէլէրէք, իքի լիրա ճէզայի նագտի իթասընա մէճպուր օլունաճագ տըր:

356. Սախթէլիկի խտտա օլունան էվրագ, կէրէք զապըթայի ատլիլէնէ մէմուրու, վէ կէրէք հաղըր պուլունտուլ-լարը հալտէ, միւտտախի շախտի, վէ եախտա վէքիլի ճանիպինտէն, վէ հէյնի իհզարընտա, մաղնուն-ալէյհ

թարաֆընտան տախի իմզա գըլընաճագ, վէ իլէրինտէ իմզա իթմէք իսթմէնէն, վէ եախտա իտէմէնէն վար իտէ, քէյիլէնէթ զապթ վարագասընտա զիքր օլունաճագ, վէ պու պապտէ, իհմալ վէ միւսամէհա (1) վուգուինտէ, մահքէմէ քեաթիլինտէն իքի լիրա ճէզայի նագտի ախղ օլունաճագ տըր:

357. Սախթէ օլտուղու խտտա վէ եա իխպար օլունան էվրագ, վագթըր լալէմի պիր հիւքմ ու մուամէլէնէն էսա իթթիլտաղ օլունմուշ օլտա պիլէ, ելինէ սախթէ օլտուղունա տայիր ալէյհինտէ խտտա վէ իխպար (2) ճագ ղիլ օլուր:

358. Հէր սախթէ օլտուղու խտտա վէ եա իխպար օլունան էվրագ, հէր գանդի խտարէ վէ շախտ նէզտինտէ պուլունուրսա պուլունսուն, միւտտախի ումու մի վէ եախտա միւթէն իթիլէրտէն պիրինին թահիրէն թալէպի իւլէրինէ, էվրագը մէգրիւրէյի համիլի, պիր մագպուլ սէնէտի ալտալագ, թէսիլմէ մէճպուր օլուպ, վիրմէնէնէլէր, հապս տախի օլունապիլէնէք տըր:

Իշպու թալէսինամէ իլէ մագպուլ սէնէտի, համիլինի, էվրագըն սահիպինէ գարչը, մէսուլիլէթտէն գուրթալունաճագ տըր:

359. Մուգապէլէ վէ թաթպիլի իլին մահքէմէ գալէմինէ թէսիլմ օլունան էվրագ հագգընտա տախի, սախթէլիկի խտտա վէ եա իխպար օլունան էվրագ հագգընտա, մէվատտը սէլէսէյի անիֆէ ահրեամընճա, եաբըլմա սըլաղըմ կէլէն մուամէլէ իճրա գըլընաճագ, վէ իճրա գըլընմատըրը հալտէ, մէվատտը մէգրիւրէտէ թային օլունան միւճագաթ իճրա օլունաճագ տըր:

360. Մուգապէլէ վէ թաթպիլի իլին

(1) Միւտտա, իհմալ, ախղալթարըլըգ:

(2) Իխպար, խտպիր վիրմէք:

խորազը լազըմ՝ կէլէն էվրագ, դանդի խտարէտէ պուլունուր իսէ պուլունսուն վիրիւմէտիկի հալտէ, մէհմուրինն հապսը տէրէճէսինէ գատար կիտիւլէճէք, վէ թալէպնամէ իլէ մազպուզ սէնէտի սա՛հիպինէ դարչը, մէհմուրինի մէսուլիյէթտէն գուրթարաճագ տըր:

361. Պիր սէնէտի րէտմինին ճէլպի լազըմ՝ կէլտիքսէ, գանդի խտարէ վէ շախսըն ետտինտէ պուլունուր իսէ, պուլունսունուր մահէլլին մահքէմէսի րէլիսի թարափընտան մուսատագ պիր սուրէթինի ալուրգտա, թէսլիմ՝ իսէճէք, վէ քէյֆիյէթի թատտիգ, մահքէմէնին զապթ վարազասընա գայտ օլունաճագ տըր. անճագ, թալէպ օլունան սէնէտ, պիր տէֆիթէր տախիլինտէ պուլունուր սա, թէֆրիւզրի դապիլ օլամալ իսէ, սուրէթի ի թատընտան սարֆր նազար օլունորագ, տէֆիթէրի մէգրիւր ճէլպ օլունապիլէճէք տիր:

362. Էվրագ վէ սէնէտաթըր դայրի րէտմիյէ տախի, թարափէյնտէն գտալ վէ թատտիգ օլունսունուր հալտէ, լիէճը իսթ թալթալիգ իպրագ օլունապիլիւր. անճագ, մէհմուրլարտան օլմանըստ տա, պու միսիլու էվրագ վէ սէնէտ ետալէրինտէ պուլունսունուր նու իթիրաֆ իսէնլէր պիլէ, թէսլիմինտէն իմթինա իթտիլլէրի հալտէ, տէրհալ իճպար օլունամանըս, պիր քէրքէ մահքէմէ հուլուրունա ճէլպ իլէ, սէպէսլի իմթինալարը մազպուլ օլմատըղը թէպէյնիւն իլլէտիկի հալտէ, սէնէտին ախըր իլին, մուամէլէյի հալտիլլէ իճրատը էմր օլունապիլիւր:

363. Շահիտլէր, տալանա միւթտալիւգ օլան էվրագ վէ սէնէտաթ հալգընտա, պիր իֆատէլէրի վուգու պուլունուր հալտէ, էվրագը մէգրիւրէյի իմգա իլլէնէճէքլէր տիր, վէ իմգա իտէմէտիլլէրի հալտէ, քէյֆիյէթի գտալթ վարագասընտա դիրր օլունաճագ տըր:

364. Պիր տալանըն հիլնի թահգըղ վէ մուհաքէմէսինտէ, թարափէյնտէն պիրի, իպրագ օլունան պիր սէնէտին սալթէ օլունուր նու խտաա իտէր իսէ, սէնէտի մէզպուրու իսթիմալ իտիպ իթմէնէճէկինի, խաամինէ սիւալ իլլէնէճէք տիր:

365. Պու սիւալ իւզէրինէ, էկէր սալթէ օլունուր իթիրագ օլունան պիր սէնէտին իսթիմալ օլունսունաճագը, ճէվապէն պէնան օլունուր, վէ կախոտ, սէքիլ կիւնէ գատար հիլ պիր ճէվապ վիրիլմէլ իսէ, սէնէտի մէզքիւր, նազարը իթիպարա ալլնմանալագ, թահգըղաթ վէ մուհաքէմաթտա տէվամ՝ օլունաճագ տըր, վէ իսթիմալ գըլլնաճագը պէնան օլունուր իսէ, սէնէտին սալթէ օլունուր տալասը, էսասը տալանը րույնէթ իտէն մահքէմէտէ, տալայի հատիւէ գադիլինտէն օլարագ րույնէթ օլունաճագ տըր:

366. Սէնէտին սալթէ օլունուր խտաա իտէն քիմէսնէ, սէնէտին սալթէքարը, վէ կախոտ մույնինի իպրագ իտէն շախտ օլունուր նու խտաա իտէր, վէ կա նէթիճէյի մուհաքէմէտէն սալթէքար, վէ կախոտ մույնինին պէր հալալթ օլունուր թէպէյնիւն իտէր, վէ միւրուրի ղէման իլլէ իգամէյի տալա հագգը տախի սագըթ օլմամըլ պուլունուր իսէ, մասլահաթ, ճինանէթ տալասը հագգընտա ճարի օլան ուսուլէ թէվֆիլան, րույնէթ օլունուր. ֆազաթ, էսասը տալա, հուգուգու շախտիյէնէնէ մէպնի օլունուր հալտէ, մուհաքէմէսի սալթէքարըղ մատտէսի հագգընտա հիւրմ թէրէթիլալ իալինճէնէ գատար, թէէլիլ իտէր. էկէր էսասը տալա, ճինանէթ, վէ ճիւնհա, վէ գապահաթ տան միւթէվէլլիւտ իսէ, անը րույնէթ իտէն մահքէմէ, միւստալի ումու միկի իսթիմալ իթտիլլէն սնըրա, տար իտալանը թէէլիլ իտիպ իթմէ

եւ ճէկինէ , եւ վէլ էմիրտէ գարար վիր-
մէկէ մէճպուր տուր :

367. Մաղնուն-ալէյհ , վէ եախօտ
միւթթէհէմոէն , եազըսը խթէնիլիր ,
վէ մահքէմէ հուզուրունտա պիր իքի
սաթըր եազը տախի եազաւըրըլապի-
լիր , խթինքեաֆ վէ սիւրիւթ իյլէտի-
կի թազտիրտէ , քէյֆիյեթ , զապթ
վարագասընա տէրծ օլունուր :

368. Պիր տալա , հուզուրուն շախ-
սիյեհտէն միւթէվէլլիտ պիլէ օլա ,
ֆասլ ու լույեթինէ մէհմուր օլան
մահքէմէ , տալաեը էսնայի լույեթ-
աէ , էվրագ իլինաէ սախթէ քեադըր
օլտուղունա , վէ սախթէքեարըն շախ-
սընա տայիր պազը էմարաթ կէօրտիւ-
կիւ հալտէ , միւտտաիի ումումի , վէ
եախօտ մահքէմէ ըէյիսի , էվրագը
մէզիւրէէի սախթէքեարըլըն վուզու
պուլտուղու զանն օլունան , վէ եա-
խօտ մաղնուն-ալէյհին թէվզըֆ օլու-
նապիլէճէկի մահէլլ միւսթէնթիզինին
րիֆագաթընտա պուլունան միւտ-
տաիի ումումի մուալլինինէ թէսլիմ
իյլէեհէճէք , վէ հիյի հաճաթտա , մուզ-
նուն-ալէյհին ճէլլի իլին , իհզար միւ-
զէքիւրէսի տախի վիրմէկէ սալահիյ-
եթի օլաճագ տըր :

369. Սէնէտաթը ըէսմիյեհէնին մէճ-
մուի , վէ եա պազը ֆըզըրալարը սախթէ
օլտուղու թէպէյեիւն իյլէտիկի թագ-
տիրտէ , սախթէքեարըլը տալասընը
լույեթի իտէն մահքէմէ , ֆըզըրաթը
մէզիւրէյի մահվ ու իսպաթ , վէ եա
իլալէ թարիզիլլէ , հալի ապիսինէ
իրճա իթտիրէճէք , վէ քէյֆիյեթ
զապթ վարագասընտա թաֆսիլէն պէ-
եան օլունաճագ տըր :

Էստաը թաթալիզ օլան էվրագ , թա-
րիսի հիւքմոէն իթիպարէն , օն պէշ
կիւն զարֆընտա , ալընաղըլարը մա-
հէլլէրէ իտտէ գըլընաճագ տըր , գըլըն-
մաարըր թագտիրտէ , քեաթիպի մահ-
քէմէտէն իքի լիրա ճէզայի նագտի ա-
լընաճագ տըր :

370. Սախթէքեարըլը հագգընտա ,
մէվաւտըր սապըրդաւա միւսէրրահ օ-
լան մուամէլաթ խարիճինտէ , իզթի-
զա իտէն թահզըզաթ , ճէրայիմի սա-
լիրէ հագգընտա մէրի օլան ուսուլէ
թէվֆիլան , ճէրէեան իտէճէք տիր ,
ֆագաթ , մահքէմէյի խթինաֆ ըէյիս-
լէրի իլէ , միւտտաիի ումումիլէր , վէ
եախօտ մուալլինլէրի , վէ իխթիեար
մէճլիսի աալասը , վէ միւսթէնթիզէր
տայիրէյի մէհմուրիյեթ վէ հիւքիւ-
մէթլէրի տախիլինտէ պուլունան մա-
հէլլէր խարիճինտէ տախի , տէվլէթին
մէսքիւքեաթընը , վէ ըէսմի տամիզա-
լարընը , վէ էվրագը նագտիյեհէսինի ,
վէ պանգա թահվիլաթընը թագլիա
վէ իմալ իտէն , վէ եա պու մագուլէ
մումուլաթը , մէմալիքի տէվլէթէ իտ-
խալ իտէն , վէ եա թէտափիւլինէ
վասըթա օլան էլիսաը մաղնունէնին
իգամէթկեահզարընա տուխուլ իլէ ,
թահարըրիաթը լալըմէ իճրասընա
մէհլուն տուրլար :

ՖԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ՃԵՆԵԻՄԱ ԿԻՒՄԻ ԶԵԽԻՅԷ ԿԵԽԱՆԸՊԱ ԴԸՐ :

371. Պիր շախսըն , տայիրէյի իթթի-
համիյեհտէ , իթթիհամընա հիւքմ օ-
լունսուգտան սօնրա տէրտէսթ օլու-
նամաւըլը , վէ եախօտ հիւքմիւն , իգա-
մէթկեահընա թէպլիզի թարիսինտէն
իթիպարէն օն կիւն զարֆընտա մահ-
քէմէեհէ կէլմէտիկի , վէ եախօտ կէլ-
տիրտէն , վէ եա տէրտէսթ օլունտուզ-
տան սօնրա ֆիրար իթտիկի հալտէ ,
մահքէմէնին ըէյիսի , վէ եախօտ ըէ-
յիսին զըեապը թագտիրինտէ , աազա-
տան էն գըտէմիսի թարաֆընտան
միւթթէհէմէ միւճէտտէտէն օն կիւն
մէհլ վիրիլէրէք , պու մէհլի միւթթէ-
զամմին օլան գարարնամէտէ , միւթ-
թէհէմ , միւտտէթի մուայեհէնէ զար-
ֆընտա կէլմէտիկի հալտէ , քէնտու-

սինէ, դանուհա իթաաթ իթմէմիշ նա-
ղարըյա պաղըլարադ, հուդուգու մէ-
տէնիյեհտէն իսգաթ գըլընաճաղը, վէ
մուհաքէմէյի զըհապիյեհտի էսնատէ,
էմվալը հաճղ իտիլէճէկի, վէ պու էս-
նատէ պիր կիւնա տալա իգամէսինէ
հազգը օլամսեաճաղը, վէ ալէյհին-
տէ տալահա գըհամ օլընաճաղը,
վէ քէնտուսինին պուլունտուղու մա-
հէյի իտապէր վիրմէկէ հէր քէս մէճ-
պուր պուլունտուղու թասրիհ, վէ
միւթթէհէմ օլտուղու ճինայէթին նէ-
վիլէ ախլ ու կիրիֆթ էմրի, տէրճ ի-
տիլէճէք աիր :

372. Գարարնամէնին պիրէր սուրէ-
թի, միւթթէհէմին իգամէթ կեահը ի-
լէ հիւքիւմէթ գօնաղը, վէ մահքէ-
մէ գարուլարընա եարըշարըլըլըդտան
սօնրա, միւնատի(¹) վասըթ սաըյա տա-
լսի իլանը հալ օլունաճադ, վէ պիրէր
նիւսիէսի տալսի, միւտտաիլի ումումի
վէ եախօտ մուալինի թարաֆընտան
միւթթէհէմին էմվաղը հաճղ օլունմսու
իւղըէ, իգթիլա իտէն մէէմուրիյնի
մահէյիլիյեհտէ կէճոտէրլէճէք աիր :

373. Օն կիւն մէհին ինդըղասըն-
տա, միւթթէհէմին զըհապէն մուհա-
քէմէսինէ շուրու օլունաճադ տըր :

374. Միւթթէհէմին մուհաքէմէյի
զըհապիյեհտինտէ, թարաֆընտան միւ-
տաֆաա իչին քիմնէ գապուլ օլուն-
մաեաճադ տըր, էկէր միւթթէհէմ,
մէմալիքի Սոմանիյեհտէ պուլունմաղ,
վէ եախօտ մահքէմէնէ կէլմէսի ատիմ
իւլ իմքեան(²) օլուր իտէ, ագըրապա
վէ ահըպպասընրն մաաղիրէթինի պէ-
հան, վէ մէշուրիյեհտէթինի իսպաթա
հապգլարը օլաճադ տըր :

375. Իսպաթը մաաղիրէթ, մահքէ-
մէճէ գապուլ օլունտուղու հալտէ,
պասըր մէսաֆէհէ վէ պէհան օլունան
էօղրէ կէօրէ, միւթթէհէմին մուհաքէ-

մէսիլլէ էմվալընըն հաճղը խուսուսու,
պիր միւտտէթի միւնատէպէ իլէ թէմ-
հիլ(³) դըլընըր :

376. Մապիրէթին աաէմի վուգուր,
վէ եախօտ աաէմի գապուլի հալին-
տէ, իթթիհամ մապաթասընրն, վէ
զայիպէ թէպլիղ զըլընմըշ օլան գա-
րարնամէնին սուրէթի, վէ պունու
իլան վէ մէվգըր լաղըմէհէ թաալիյ-
վէ թէշհիլ օլունտուղունու միւպէյ-
եին օլան զապթ վարադալարը, գը-
րաաթ օլունարադ, պունուն իւղէրի-
նէ, միւտտաիլի ումումի, վէ եախօտ
մուալինի իաթիմա օլունուպ միւթթէ-
հէմին զըհապէն մուհաքէմէսինէ հիւքմ
օլունաճադ տըր. թահգըղաթը վա-
գըա, մուվաֆըդը գանուն օլմատըղը
հալտէ, միւնֆէսէլի աաոտ օլունարադ,
իլիւաֆը գանուն օլան պիրինսի մուա-
մէլէտէն պէա իլէ, թէճաիտի, մահ-
քէմէ թարաֆընտան էմր օլունաճադ
տըր :

Թահգըղաթը վաղըա, մուվաֆըդը
գայիտէ իտէ, մահքէմէ, մուհիպի իթ-
թիհամ օլան ֆիլիլ հազգընտա իգթի-
ղա իտէն հիւքմիւ իթա իտէճէք, վէ
հուդուգու շախսիյեհտէ տալասը վարի-
սէ, անը տալսի լույեհթ իլլէեհէճէք
աիր :

377. Միւթթէհէմի զայիպ, մահ-
քիւմ օլտուղու հալտէ, սասըր օլան
հիւքմիւն իճրասը թարիսինտէն իթի-
պարէն, էմվալը, շախսը զայիպ էմվա-
լը նաղարըյա պաղըլըպ, օ սուրէթ-
լէ իտարէ օլունուր :

Հիւքմի զըհապիլի ֆէսիս իչին մու-
պիէն օլան միւտտէթին ինդըղասըյ-
լա, հիւքմ, միւմթէնի իւթ թաղէր(⁴)
հալինէ կիրտիքտէն սօնրա, զայիպին
էմվալը վէ մուհատէպէսի, միւսթա-
հազգընա թէպլիմ օլունուր :

378. Միւթթէհէմի զայիպ ալէյհին-

(¹) Մէնաթի, ալլալ :

(²) Արթի էւլ էֆէան, միւմքին օլմանտ :

(³) Թէհէլ, միւհլէթ վիրմէք :

(⁴) Միւթէնի էւլ խաղէր, տէյիլլմէղ :

տէ թերէթթիւպ խտէն հիւքմ խիւ-
լասասը, թարիխի սուտուրինտէն ի-
թիպարէն, սէքիզ կիւն զարֆընտա,
լիւս պիտայէթ մահքէմէսի վէ եախօս
մահքէմէյի թէմեիզ միւտտաիի ու-
մուսիսի, վէ եա մուսվինի մարի-
ֆէթիյլէ, մահքիւմիւն իգամէթկեահը
ախիւրինին թապի օլտուղու վիլաեթ
ղազէթասը վասըթասըյլա, նէշը ու
իլան օլունահագ տըր, վէ պիւրէր վա-
րագայի մախսուսէ տախի, մահքիւմի
ղայիպին իգամէթկեահը ախիւրիյլէ,
ճինաեթին մահէյլի վուգուի օլան
զաղանըն, հիւքիւմէթ գօնաղըյլա,
մահքէմէնին գարուլարընա թապիգ
իտիլէճէք, վէ պիւր նիւսիւէսի տախի,
էմլաքըն պուլունտուղու մահէլտէքի
էմլաք իտարէսինէ վիւրիլէճէք տիր:

379. Դընապէն սատոր օլան հիւք-
միւն թէմեիզ տավասը, միւճէրէտ
պաշ միւտտաիի ումուսի, վէ հուգու-
ղու շախսիյեէ ճիհէթինճէ տախի,
միւտտաիի շախսի թարաֆընտան ի-
գամէ օլունուր:

380. Պիր միւթթէհէմին զայպուպէ-
թի, հաղըր պուլունան միւթթէհէմի
միւլթէրէքլէրին թէէսիւրի մուհաքէ-
մէսինէ, սէպէպի միւսթագիլ օլամաղ:

Իսպաթը միւտտաա զըմնընտա, մահ-
քէմէեէ կէթիւրիլիպ, գալէմինէ թէս-
լիւմ օլունմուշ օլան էշեա, պատէլ
մուհաքէմէ աքհապընա, վէ եախօս
միւսթահագղարընա պիլա շարթ, վէ
եախօս իսթէնիլտիկի հալտէ, մահ-
քէմէեէ կէթիւրմէք շարթըյլա թէսլիւմ
օլունուր. պու միսիլլու էշեա, աքհա-
պընա թէսլիւմ օլունմաղտան էվվէլ,
նէվ վէ ճինսի, մահքէմէ քեաթիպի թա-
րաֆընտան զապթ ու թահրիւր իտիլէ-
ճէք տիր, իտիլմէզ իսէ, քեաթիպտէն
տէօրթ ալթուն ճէղայի նապաի ախղ
օլունահագ տըր:

381. Միւթթէհէմի զայիպին էմվա-

լը, հիւքիւմէթին թահթը հաճղ վէ
խտարէսինտէ պուլունտուգճա, զէվճէ
վէ էվլատ, վէ վալիտէյինէ իհթի-
եաճլարը օլտուղու հալտէ, էմլաքը
մէգքիւրէ վարիտաթընտան, հիւքիւ-
մէթի իճրաիյեէճէ թասվիպ (1) օլու-
նահագ սուրէթտէ իանէ օլունուր:

382. Միւթթէհէմի զայիպ, քէն-
տիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիւմ իտէր,
վէ եախօս հագղընտա թերէթթիւպ
խտէն ճէղա միւրուրի զէման իլէ սա-
ղըթ օլմաղտան էվվէլ տէրտէսթ օ-
լունուր իսէ, հիւքմի զընապի միւն-
ֆէսէիս օլաճաղը կիպի, 371ինճի մաս-
տէ մուճիպինճէ, վիւրիլմիշ օլան ախղ
ու կիւրիֆթ էմրինտէն պէտ իլէ, վու-
գուա կէլմիշ օլան պիլ ճիւմլէ մուա-
մէլաթ, պիւհագղըն միւնֆէսէիս օ-
լուր, վէ տավասը գայիտէյի միւթա-
տէ իւզրէ ըույեթթ օլունուր:

383. Մատտէյի սապըգատա պէ-
եան օլունան իքի հալտէ տախի, պա-
ղը շահիտլէրին, հուղուրու մահքէմէ-
տէ իսթիմաի միւմքին օլամաղ իսէ, էվ-
րագլ տավա միւնանընտա, կէրէք պուն-
լարըն մէվճուտ օլան շէհատէթի թահ-
րիւրիյեէլէրի իլէ, միւթթէհէմի միւլ-
թէրէքլէրին էճվէպէյի թահրիւրիյեէ-
լէրի, վէ կէրէք ըէյիս թարաֆընտան
հագըգաթը հալի իզհարա մէտար
ատտ օլունահագ սայիր էվրագ, հու-
ղուրու մահքէմէտէ գըրաաթ օլունա-
հագ տըր:

384. Միւթթէհէմի զայիպ, քէնտի-
րէնտինէ կէլիպ, վէ եախօս թութու-
լուպտա, մուհաքէմէյի վէճահիյեէսին-
տէ (2), լէհինտէ հիւքմ գաղանմըշ օլա-
պիլէ, զայպուպէթինտէն տօլաեը,
վուգուա կէլմիշ մէտարիֆին թազմի-
նինտէն մուաֆ օլամաղ:

(1) Թասվիպ, պէեէնմէք, միւնասիպ կէօրմէք:

(2) Վէճահ, հագըրտա օլարագ:

էլ-հիւքքեամ սալահիյեթիւնի իսթիւմալ հալիւնաէ պուլունուր, վէ եախօտ ասըլ տաւանըն մահքէմէյի թէմնիւյ տէ լույեթի էսնատէ, քէյֆիյեթի ճինայեթի խապէր վիրիւր իսէ, օ հալտէ, Ատլիյեթ հաղըրը, իսպարընը դապուլ իտէպիւէճէք տիր:

390. Մահքէմէյի թէմնիւ պաշ միւտտաիի ումուլիսի, վէ եախօտ վիլանէթ մահքէմէյի իսթինաֆը միւտտաիի ումուլիսի, նէզարէթ ճանիպին տէն, վէ եախօտ թարաֆէ յատէն քէնտիլէրինէ վիրիլէն էվրագտան մալիւմաթը քեաֆիյեթ իսթիհսալ իտէմէտիքէրի թադտիրտէ, միւշթէրի անհիւ Տէրսատէթտէ իսէ, թահգըդաթը լաղըմէնին իճրասընա, վէ շահիտէրին իսթիմալինէ, Տէրսատէթ մէհաքիմի միւսթէնթիւզէրինտէն պիրի, վէ վիլանաթտա իսէ, մէնսուպ օլտուզու մահքէմէնին զայրի պիր մահքէմէնին միւսթէնթիւզի, մահքէմէյի թէմնիւ պաշ միւտտաիի ումուլիսին, վէ եախօտ վիլանէթ մահքէմէյի իսթինաֆը միւտտաիի ումուլիսինին իսթիտասը իւզէրինէ թայեթին գըլընըր:

391. Մատտէյի սապըդա ահքեաւմընա թէվֆիդան, թայեթին գըլընան միւսթէնթիւզ, թահգըդաթը վաղըասընը միւթէզամմին, զապթ վարագալըրընը, վէ էվրագը տայիրէյի, միւշթէքեա անհիւ, պիտանէթ մահքէմէսի հիւքքեամընտան իսէ, մէնսուպ օլտուզու մահքէմէյի իսթինաֆ ըէյիսինէ, վէ մահքէմէյի իսթինաֆ հիւքքեամընտան իսէ, մահքէմէյի թէմնիւ ճէզա տայիրէսի ըէյիսինէ, մաղրուֆէն⁽¹⁾ վէ մէմհուրէն⁽²⁾ կէօնտէրէճէք, վէ անլէր տալի, կէրէք պու թահգըդաթտան, վէ կէրէք էվիլէրի էվրագտան, իսթիհսալ իտէճէքէրի մալիւմաթ իւզէրինէ, իճապ իթաիկի հալտէ, մաղնուն-ալէյհի միւսաֆիրէթէն թէվգըֆ

իթտիրէճէք, վէ թէվգըֆնամէտէ, մաղնուն-ալէյհին նէրէ թէվգըֆիսա, նէսինէ գօնուլմասը լաղըմ կէլէճէկէնի թայեթին իլէեթէք տիր. պուստան սօնրա, մահքէմէյի թէմնիւ ճէզա տայիրէսի ըէյիսի, մուամէլաթը վաղըասա միւթէալլիւզ էվրագըն, տէրհալ պաշ միւտտաիի ումուլիսի, վէ վիլանէթ մահքէմէյի իսթինաֆը ըէյիսի, վիլանէթ միւտտաիի ումուլիսինէ վիրիլմէսինի էմր իտէճէք, վէ պաշ միւտտաիի ումուլիսի, վէ եա միւտտաիի ումուլիսի տալի, էվրագը ալտըղը թարիստէն իթիպարէն, պէշ կիւն զարֆընտա, մաղնուն-ալէյհի հագըրնտա, վաղը օլմուշ օլան իլթիքեա իւզէրինէ թանդիմ իտէճէկի իտտանամէսինի, էվրագըլա պէրապէր, Տէրսատէթտէ մահքէմէյի թէմնիւզին հուգուգտայիրէսինէ, վէ վիլանէթէրտէ 200 իւնճիւ մատտէ հիւքքիւնէ թէվֆիդան, վիլանէթ մահքէմէյի իսթինաֆը աազասընտան թէշէքքիւլ իտէճէք հէյեթի իթթիհամիյեթէն արզ իլէեթէճէք տիր:

392. Հուգուգ տայիրէսի, վէ եա մահքէմէյի իսթինաֆ հէյեթի իթթիհամիյեթի, պու իտտանամէլէրի պիւմիւթալա ըէտտ իլլէտիկի, վէ մաղնուն-ալէյհի մէվգուֆ պուլունտուզու հալտէ, թախիլիյեթի սէպիլինի էմր իտէճէք, վէ պիլաքս իտտանամէլէրի գապուլ իտէր իսէ, մաղնուն-ալէյհին միւթթէհէմ օլուպ օլմատըղընա գարար վիրէճէք տիր:

393. Քէյֆիյեթի շիքեանէթ, մահքէմէյի թէմնիւզտէ, տէրտէսթի մուհաքէմէ օլան ասըլ տաւանա թաալլիւզ իտէրէք, հատիսէն վուգու պուլմուշ, վէ տալայի ասիլիյեթի լույեթ իտէն տայիրէ, ճէզա տայիրէսի իսէ, մաղնուն-ալէյհին միւթթէհէմ օլուպ օլմատըղընա, տայիրէյի մէվիւլէրէտէն,

(¹) Մաղրուֆէն, զարֆ իլինէ գօնուլարագ:

(²) Մէմհուրէն, միւհիւրլէնէրէք:

վե տէյիլստէ , մատտէյի սապըգա վեճհէ , հուգուգ տայիրէսինտէ գարար վիրիլիր :

394. Մահքեմէյի թէմեիլ տէվայիլնտէն պիրի , իշթիքեա-անէլ-հիւք-քեամէ տայիր , վէ եախօտ սայիր պիր տափեռը բույեթ իտէքքէն , կէրէք տօղրուտան տօղրուեա , վէ կէրէք հատիտէն չիքեանէթ վուգու պուրմամըջ օլտա պիլէ , 385ինճի մատտէտէ մուհարէք , մէհարիմ աաղասընտան պիրի ալէյհինտէ ճինանէթ տալասը իգամէ օլունմաղ իղթիլա իտէճէկինի միւշահէտէ իտէր իտէ , մատտէյի սապըգա ահրեամընա թէվփիդան , քէյփիյէթին իճապ իտէն մահքեմէե կէօնտէրլմէսինի , էմր իտէպիլիր :

395. Մահքեմէյի թէմեիլին հէյեթի ումումիյեթսինտէ , պիր տալանին հինի բույեթթինտէ մատտէյի սապըգա իճապընճա , աաղանի մէհարիմտէն պիրի ալէյհինտէ , իգամէյի տալա լիւգումի թէպէյեիւն իյլէտիկի հալտէ , հուգուգ տայիրէսինէ հալալէ օլունուր :

396. Հիւքքեամ ալէյհինէ իգամէ օլունտան տալալարտա , մաղնուն-ալէյհին միւթթէհէմ օլուպ օլմատըլընա , մահքեմէյի թէմեիլին գանդի տայիրէսի գարար վիրէճէք իտէ , միւթթէնթիլ վաղայիփինի տախի , օլ տայիրէնին բէյիսի իճրա իյլէեճէք տիր :

397. Տայիրէյի մէգըիւրէ բէյիսի , չիւհուտ իսթիմալինի , վէ մաղնուն-ալէյհին իսթինթաղընը , պիր պաչգա միւթթէնթիլէ տախի հալալէ իտէպիլէճէք տիր :

398. Բէյիս թարափընտան վիրիլէճէք թէվգըփնամէտէ , մահպուտէն , մաղնուն-ալէյհին թէվգըփ օլունաճաղը թէվգըփիտանէ , թայեին գըլընաճաղ տըր :

399. Մահքեմէյի թէմեիլ տայիրէրլնտէն , հէյեթի իթթիհամիյեթ հալինէ կիրէճէք տայիրէ , վէ վիլա-

եթթէրտէ , 200 իւնճիւ մատտէ հիւքմիւնէ թէվփիդան , մահքեմէյի իսթիհամ աաղասընտան թէչէքքիւլ իտէն հէյեթի իթթիհամիյեթ , ալէնի օլմաեարաղ , վէ աաղասը թէք օլարաղ , մաղնուն-ալէյհին միւթթէհէմ օլուպ օլմատըլընա գարար վիրէճէք , վէ մաղնուն-ալէյհին միւթթէհէմ օլմատըլընտա , էքսէրիյէթի արա հասըլ օլտուղու հալտէ , չիքեանէթի վաղըա պիր գարարնամէ իլէ բէտա օլունուպ , մաղնուն-ալէյհին Տէրասատէթտէ իտէ , սէպիլի տէրհալ , պաչ միւտտալի ումումի , վէ թաչրատա իտէ , վիլանէթ մահքեմէյի իսթիհամ միւտտալի ումումիսի թարափընտան , թախիյեթ գըլընաճաղ տըր :

400. Էքսէրիյեթի աարա իլէ մաղնուն-ալէյհին իթթիհամ օլունաուղու հալտէ , օլ պապտէ , պիր իթթիհամ մաղպաթասը թանդիմ , վէ պունտա , միւթթէհէմին ալղ ու կիրիփթ օլունմասը էմրի թասըիհ օլունարաղ , քէնտուսի մուհարէմէսի իլին թայեին օլունաճաղ մահքեմէնին թէվգըփիտանէսինէ գօնուլաճաղ տըր :

401. Մահքեմէյի թէմեիլտէ ճէրէեան իտէն իշպու մուամէլաթըն սուվէրի իճրալիյեթսինէ իթիրաղ օլունաճաղ , վէ մուամէլաթը մէգըիւրէ , միւթթէհէմին շէրէք թէօմէթլէրի , սընըփը հիւքքեամտան օլմասալար պիլէ , անլէր հաղըլնտա տախի այնիլէ ճէրէեան իտէճէք տիր :

402. Իշպու գանունտմէնին , պուֆասըլտա միւնտէրիճ ահրեամընա մուղայիր օլմանան ահրեամը տայիրէսինէ տախի թիանէթ օլունաճաղ տըր :

403. Հիւքքեամտան պիրի հաղըլնտա վիրիլմիշ օլան հիւքմ , լիէճիւլ թէմեիլ , մահքեմէյի թէմեիլին ճէղա տայիրէսինէ կէլաիկի հալտէ , օ իշէ տայիր իթթիհամ մաղպաթասընը վիրմիշ օլան տայիրէ աաղասընտան քիմսէ պուլունուր իտէ , բէյ վիրէմէե-

ճէք տիր . ֆագաթ , եինէ օ մատտէ , տէֆայի սանիյեհտէ , թէմեիզ իշին կէլտիքտէ , ադտ օլունաճազ հէյեհէ թի ումումիյեհտէ , քեաֆֆէյի աազա- սընըն ըէյ իթասընա սալահիյեհէթի օ- լաճադ տըր :

Մահքէմէյի թէմեիզ աազալէ միւտա- տաիլի ումումի վէ միւսթէնթիզլէրին- տէն պիրի , կէրէք իֆայի մէհմուրլիյեհէթ էսնասընտա , վէ կէրէք խարիճինտէ , միւճազաթը թէհէտիպլիյեհէ վէ թէրհի- պլիյեհէի խթիլլամ իտէր պիր հարէ- քէթտէ պուլունաուգտա , Ապլիյեհէ նէզարէթինին թազըրի իւզէրինէ , տիվանը Ապլիտէ մուհաքէմէսի իճրա գըլլընըր :

ՅԱՍԸ ԲԱՊԻ

Մէհաթէ վէ հէ-տէ-թէ թէհ-բըլաբընա , իճրա- լաբը օլա ըէ-թէ ինթընդա զա-գա- պա-լա- հա-թ հիլալ պէհ-նընդա տըր :

404. Պիր մահքէմէ հուզուրունտա , վէ հախօտ հէր նէ մահէլլտէ օլուր ի- տէ օլսուն , ումում մուվաճէհէսինտէ վուգու պուլան թահգըգաթ էսնա- սընտա , հուզղար թարաֆընտան մու- ամէլէյի թահսինիյեհէ վէ եա թազալի- հիյեհէ միւշահէտէ օլունաուղու , վէ հախօտ հէր նէ սուրէթլէ օլուր իտէ օլսուն , կիւրիւլաիլ իտիլտիկի հալտէ , պու մազուլէ էվգատէ (¹) պուլունան- լար , ըէյիսի մահքէմէ վէ հախօտ միւս- թէնթիզ թարաֆընտան թարա օլու- նաճադ տըր . վէ մուխալիֆէթ իտէն , վէ հախօտ թարա օլունաուգտան սօն- րա , ալտէթ իյլէհէն օլուր իտէ , ըէ- յիս վէ հախօտ միւսթէնթիզըն էմիլի իւզէրինէ թուլուլուպ , թէվգըրիտա- նէհէ կէճնտէրիլը , վէ քէյֆիյեհէթ զապթ վարադասընա տէրճ օլունուր :

թէվգըրիտանէ միւտիրի , զապթ վա- րադասընըն պիր սուրէթի քէնաուլինէ իրաէ օլունաուգտա , կէթիւրիւլէն տտէմի , երիլրմի տէօրթ սաալթ թէվ- գըրֆ իտէր :

405. Կիւրիւլաիլ , միւտարէպէ , վէ միւշաթէմէ (²) կիպի միւճազաթը թէհէ- տիպլիյեհէ , վէ եա թէքարիլիյեհէի միւս- թէլլամ պիր հարէքէթի ինթաճ իտէր իտէ , թահգըգաթը պիլ իճրա , ճիւր- մուն պուլուլթինի միւթէազգըպէն , միւճազաթը տէրհալ հէյեհէթի հա- զըրէհի մահքէմէ թարաֆընտան հիւքմ օլունուր , հիւքմ օլունան ճէզա , միւճա- զաթը թէքարիլիյեհէտէն իտէ , գանդի մահքէմէ թարաֆընտան հիւքմ օլուն- մուշօլուր իտէ օլսուն , իսթինաֆ օլու- նաճադ , միւճազաթը թէհէտիպլիյեհէ- տէն իտէ , իսթինաֆը , գայիտէսինէ թա- պի օլուր :

406. Ճինահէթէ հիւքմ իտէմէհէն պիր մահքէմէ հուզուրունտա , պիր ճինահէթ վուգու պուլաուղու թազ- տիրտէ , միւթէճասըրլաբը մահքէմէյի մէզըրիւրէ թարաֆընտան թէվգըրֆ օ- լունուպ , անա սայլիլ օլան զապթ վա- րադասը , էվրադը սայլիլէ իլէ պէրա- պէր , ճինահէթի վազըրանըն մէրճիլ ըույեհէթի օլան մահքէմէհէ կէճնտէ- րիլը :

407. Մահքէմէյի թէմեիպին տայի- րէսինտէ , վէ պիտայէթ մահքէմէլէրի իլէ մահքէմէյի իսթինաֆիյեհէ հուզու- րունտա վուգու պուլան միւտարէպէ , ճինահէթէ միւնգալէպ (³) օլուր . վէ սայլիլ ճինահէթի մէշհուտէ վուգու պուլուր իտէ , տէրհալ մուհաքէմէսի- նէ իպլթիտար օլունուր . չիւհուա իլէ պէրապէր , ճանի տէ (⁴) ալէնէն իսթիմա օլունաբադ , քէյֆիյեհէթ թահադգուգ իյլէտիլտէն , վէ միւտաիլի ումումի , վէ եա մուալլինի աալի , քէզալիլ ա-

(¹) Էվգա , հալլէր , սուրուլար : (²) Թէմէք : (³) Միւշաթէ , ու օլիւպ սայմապ , գապիա :

(³) Միւնգալէպ , էվլէրի հալլին տէօնմէք : (⁴) Ճանի , ճինայէթ սալիպի :

414. Իլամըն սուրէթ վէ եա նիւս-
խէյի մուսատտագասը , մէվճուտ օլ-
տուղու հալտէ , կէրէք էֆրատը նաս-
տէն , վէ կէրէք մէէմուրինտէն հէր
քիմին եէտինտէ պուլունուր իսէ պու-
լունսուն , հասըլը պու պապտէ մահ-
քէմէ րէյիսի թարաֆընտան վիրիլէ-
ճէք էմը իւղէրինէ , իլամը վիրմիշ օ-
լան մահքէմէ գալէմինէ թէսլիմ իթ-
մէկէ մէճպուր օլաճագ , վէ իթմէտի-
կի հալտէ , ճէպրէն ալընապիլէճէք
տիր , վէ պու մագուլէ էվրագ , միւ-
սէվվէտտէ հիւրմիւնտէ հըֆղ օլունա-
ճագ տըր , վէ րէյիսին իշպու էմրի ,
իլամըն միւթաալիդ օլտուղու քիմնէ-
լէրէ գարը , համիլինի մէսուլիյէթ-
տէն թախիս իտէր , վէ պէօյլէ թէ-
լէֆ վէ եա զայ օլան , վէ եախօտ սիր-
գաթ օլունան միւսէվվէտտէլէրի , վէ
եա նիւսխէյի մուսատտագալարընը հա-
միլ օլանլար , պունլարը մահքէմէեէ
թէսլիմ իթտիլէրի հալտէ , պիրէր սու-
րէթլէրինի մէճճանէն ալմաղա հագգ-
լարը օլաճագ տըր :

415. Պիր մատտէյի ճինաեթ հագ-
գընտա , սատըր օլան հիւրմ իլամը-
նըն պիր սուրէթ , վէ եա նիւսխէյի
մուսատտագասը պուլունմանըպ , եա-
լընըղ միւթթէհէմին մապիհ իւլ իթթի-
համը օլան ֆիլիլի իշէեիպ իշէմէտի-
կինէ տայիր , մահքէմէնին գարարը
միւսէվվէտտէսի մէվճուտ իսէ , իշպու
գարարա թէվֆիդան թաթպիդը գա-
նուն մուհաքէմէսինէ միւպատէրէթ օ-
լունուր :

416. Մատտէյի սապըգատա պէ-
եան օլունան էվրագ զայ օլմուշ օլուր ,
վէ գարար միւսէվվէտտէսի տախի պու-
լունմաղ իսէ , թահգըդաթ վէ մուհա-
քէմաթ էվրագը զայ օլան գըմընտան
պէտ իլէ , եէնիտէն պաշանըլըր :

ՊԱՊԸ ԽԱՄԻՍ

ՏԱԱՎԻՆԻՆ ԹԱՅԵՆԻ ՄԵՐՃԻԻ ԻԼԼԷ
ՊԻՐ ՏԱՎԱՆԸՆ ՊԻՐ ՄԱՀԲԷՄԷՏԷՆ
ՏԻԿԵՐԻՆԷ ՆԱԳԻԻ ՊԵՆԱՆԸՆՏԱ ՏԸՐ :

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԷԼ

Տաւինն Խայէնի Դերճի գէտընդա տըր :

417. Տաալինին թայերինի մէրճիի
հագգընտա վիրիլէն իսթիտանամէլէր ,
պէր վէճհի աթի մուխթասարէն թահ-
գըղ վէ հիւրմ օլունուր :

418. Պիր ճինաեթ , վէ եա ճիւն-
հա , վէ եա գապահաթըն , վէ եա
պունլարտան պիրիլլէ միւշթէրէք օլան
պիր ճիւրմիւն մուհաքէմէսի , եէքտի-
կէրինէ մէրպուլիյէթի օլման միւ-
թէատտիտ մէհաքիմ վէ միւսթէնթի-
ղըրինէ հալալէ օլունմուշ օլտուղու
հալտէ , մահքէմէյի թէմեիդ , իգթի-
ղասընա կէօրէ , օ տալանըն մէրճիինի
թայերին իտէր :

419. Քէզալիք , պիր ճինայէթ վէ
եա ճիւնհա , վէ եա գապահաթըն , վէ
եա պունլար իլէ միւշթէրէք օլան պիր
ճիւրմիւն թահգըղաթ վէ մուհաքէ-
մէսի , պիր թարաֆտան պիր մահքէմէ-
յի ասկէրիյէ վէ եա պահրիյէեէ ,
վէ եա պիր զապըթայի աուլիյէյի տա-
քէրիյէ մէէմուրունա , վէ եախօտ սա-
յիր մէհաքիմի մախսուսէտէն պիրինէ ,
վէ տիկէր թարաֆտան , գաղա վէ եա
լիվա պիտայէթ մահքէմէլէրինէ , վէ
եախօտ մահքէմէյի իսթինաֆիյէ , վէ
եախօտ պիր միւսթէնթիդէ հալալէ
օլունմուշ օլունտուղու հալտէ , մահ-
քէմէյի թէմեիդ , իգթիղասընա կէօրէ ,
տալանըն մէրճիինի թայերին իտէր :

420. Թայերինի մէրճիի տալա հագ-
գընտաքի իսթիտանամէ , մահքէմէյի
թէմեիդէ թագտիմ օլունտուղտա ,
մահքէմէյի թէմեիդին ճէզա տայիրէ :

սի, էվրագը միւթէֆէրրիասընը բույ-
նէթ իյլէտիքտէն սօնրա, էվրագըն
քեամիլէն թարաֆէյնէ թէպլիղ օլուն-
մասընը էմր, վէ եախսու հագգը ի-
թիրազ սագըթ օլմամագ իւզրէ, խու-
սուսու միւթէտիաեէ գաթիւնէն հիւքմ
իտէր:

421. Թէպլիղաթը մէզըիւրէ, մագ-
նուն – ալէյհ, վէ միւթթէհէմ, վէ
միւտտաիի շախսինին, թայեինի մէր-
ճիի հագգընտա վուզու պուլան իս-
թիտասը իւզէրինէ էմր օլունսուզու
հալտէ, մահքէմէյի թէմեիզ, տալա-
նըն հավալէ օլունմուշ օլտուղու մէ-
հաքիմի միւթէատտիտէտէ, միւտ-
տաիի ումումիլիք խըտմէթինի իֆա ի-
տէն զէվաթա, պու տալաեա միւթա-
ալիզ նէզտլէրինտէ պուլունան էվրա-
գը իրսալ, վէ պու իսթիտա հագգըն-
տա միւթալաալարընը միւտէլիլ օլա-
րագ իշար իյլէմէլէրինի, էմր իտէր:

422. Թէպլիղաթը մէզըիւրէ, տա-
վանըն հավալէ օլունմուշ օլտուղու մէ-
հաքիմի միւթէատտիտէտէ, միւտ-
տաիի ումումիլիք խըտմէթինտէ պու-
լունանլարտան պիլինին իսթիտասը
իւզէրինէ, էմր օլունսուզու հալտէ,
աիկէր մահքէմէնին միւտտաիի ումու-
միսինէ, օ տալաեա տայիր նէզտլի-
տէ պուլունան էվրագ վէ սէնէտաթը
իրսալ, վէ բէյ վէ միւթալաասընը տա-
լի միւտէլիլ օլարագ իշար իյլէմէ-
սի, էմր օլունաճագ տըր:

423. Մահքէմէյի թէմեիզ, էվրա-
գըն թարաֆէյնէ թէպլիղի էմրինի հա-
վի օլան միւզէքքիրէսինտէ, սէպէպի
իսթիլաֆ օլան մուամէլաթը միւթա-
սարէն կէօսթէրէճէք, վէ պատը մէ-
տաֆէնէ կէօրէ, էվրագ վէ միւթա-
լանամէլէրին, մահքէմէյի թէմեիզ
գալէմինէ իրսալի իչին, պիր մէհլի միւ-
նասիպ թայեին իտէճէք տիր:

Մահքէմէյի թէմեիզ, իշպու թէպ-
լիլի էվրագ էմրինի հավի միւզէքքի-
րէսի թարաֆէյնէ թէպլիղ օլունսու-

ղու անտէ, ալէլ ումում օ տալաեա
տայիր մուրաֆաաթ թաաթիլ օլունա-
ճագը կիպի, ճինայէթ տալալարընտա
մուամէլաթը թահգըգըյնէնէ խալէլ
կէլմէմէք իւզրէ, էկէր մաղնուն – ա-
լէյհ իթթիհամ օլունմագ իւզրէ պու-
լունուր իսէ, իթթիհամը, վէ էկէր
իթթիհամ օլունմուշ պուլունուպ տա,
մուհաքէմէսինէ պաշանըլաճագ հալ-
տէ իսէ, մուհաքէմէսի թէէլիլի վէ
թաաթիլ օլունուր: Մաղնուն–ալէյհ,
վէ միւթթէհէմ, վէ միւտտաիի շախսի
իշպու գանունտա միւնտէրիճ թէմեիզ
գայիտէսինէ թէվֆիգան, պու իսթի-
լաֆ հագգընտալի իթիրազլարընը,
թէմեիզ մահքէմէսինէ արզ իտէպի-
լէճէքլէր տիր:

424. Մահքէմէյի թէմեիզին, մէ-
վատուր սապըգատա պէեան օլունան
էվրագըն, թարաֆէյնէ թէպլիղինէ
վուզում կէօրմէեիպ տէ, եալընըզ
թագտիմ օլունան իսթիտա իւզէրի-
նէ թայեինի մէրճի իթտիկի հալտէ,
պունա տայիր վիրէճէկի միւզէքքիրէ-
սի, մահքէմէյի թէմեիզ պաշ միւտ-
տաիի ումումիսի, վէ Ատլիյեէ նազը-
րը մաարիֆէթ վէ վասաթաթըյա,
տալա գանղի մահքէմէվէ եա միւսթէն-
թիգտէն գալտըրըլաճագ իսէ, օ մահ-
քէմէնին միւտտաիի ումումիսինէ, վէ
եա օ միւսթէնթիգէ, վէ մաղնուն–ա-
լէյհ վէ եա միւթթէհէմէ, վէ միւտ-
տաիի շախսի վար իսէ, ծնա տալի
թէպլիղ օլունուր:

425. Մաղնուն–ալէյհ վէ եա միւթ-
թէհէմ, վէ միւտտաիի շախսի, իշպու
գանուննամէտէ միւնտէրիճ թէմեիզ
ուսուլինէ թէվֆիգան, մահքէմէյի
թէմեիզին, մատտէյի սապըգատա պէ-
եան օլունան միւզէքքիրէսինէ, իւշ
կիւն զարֆընտա իթիրազ իտէպլիլ-
ճէքլէր տիր:

426. Մատտէյի սապըգա մուճի-
պինճէ, մահքէմէյի թէմեիզին միւ-
զէքքիրէսինէ իթիրազ վուզուլնտէ,

423 իւնճիւ մատտէտէ կէօսթէրիլաի-
կի վէճհէ, մուհաքէմէ թէէլսիր վէ
թաաթիլ օլունուր :

427. Մէվգուֆ պուլունման մազ-
նուն-ալէյհ, վէ մահպուս պուլուն-
ման միւթթէհէմ, վէ միւտտաիի
շախսինն էվվէլճէ վէ եախօտ 425ին-
ճի մատտէտէ թայելին օլունան միւտ-
տէթ վարֆընտա, պէյնլէրինտէ իս-
թիլաֆ (1) օլան մէհալիստէն պիրինին
տայիրէսի տախիլինտէ իգամէթ կեահ
թայելին իթմէմիշ օլտուգլարը հալտէ,
մատտէյի սապըգատէ պէեան օլու-
նան իթիրաղ հազգընտան իսթիֆատէ
իտէմէեհէքլէրի կիպի, քէնտիլէրինն
թէպլիղաթ վուգու պուլումաթը օլմա-
սընտան տօլանը շիրեայէթէ տախի
սալահլիյեթլէրի, վէ սահիպ իսթի-
տանըն քէնտիլէրինն թէպլիղաթ իճ-
րասընա մէհպուրիյեթի, օլմահաճադ-
ար :

428. Մահքէմէյի թէմեիղ, մատ-
տէյի միւթթէլիֆ իւն ֆիհանէ հիւքմ
իթմէքլէ պէրապէր, տալանը, գան-
դի մէհաքիմ վէ միւսթէնթիգլէրտէն
րէֆ իտէճէք (2) իտէ, օ մէհաքիմ վէ
միւսթէնթիգլէր թարաֆընտան իճրա
օլունմուշ օլապլիլէն մուամէլաթ հազ-
գընտա տախի գարար վիրիր :

429. Մահքէմէյի թէմեիղ, 423ին-
ճիւ մատտէտէ պէեան օլունան թէպ-
լիլի էվրադ էմրինի հալի միւզէքքի-
րէի վիրտիրտէն, վէ պունան հիւք-
միւ իճրա օլունտուգտան սօնրա, մատ-
տէյի միւթթէլիֆ իւն ֆիհա հազգըն-
տաքի հիւքմ իլամընա իթիրաղ օլու-
նամաղ :

430. Մահքէմէյի թէմեիլին, կէ-
րէք 423ինճիւ մատտէտէ պէեան օ-
լունան թէպլիլի էվրադ էմրինի հալի
միւզէքքիրէտէն սօնրա, վէ կէրէք 425
ինճի մատտէտէ մուհարրէր իթիրաղ
իւզէրինն վիրմիշ օլտուգու իլամ, 424

ինճիւ մատտէ ահքեամընա թէվֆի-
գան, թարաֆէյնէ թէպլիղ օլունա-
ճադ տրր :

431. Մաղնուն-ալէյհ, վէ եա միւթ-
թէհէմ, վէ միւտտաիի ումուլի վէ
շախսի, մէհաքիմի իալթիտաիյեհէտէն
պիրինին, վէ եա միւսթէնթիգլին, ա-
տէմի սալահլիյեթի իտտաասընը հա-
վի, օ մահքէմէ վէ եա միւսթէնթիգլէ
միւզէքքիրէ վիրաիլէրի հալտէ, թայ-
ելին մէրճիի տալա իլին, տօղրուտան
տօղրուեա մահքէմէյի թէմեիղէ միւ-
րաճաաթ իտէմէեիպ, օ իտտաալա-
րը, մէհաքիմի մէզպուրէ թարաֆըն-
տան, գապուլ օլունմուշ օլուն օլ-
մասըն, օ մահքէմէ, վէ եա միւսթէն-
թիգլին, հիւքմ ու գարարընը, օ մահ-
քէմէյին իլամընը իսթինաֆ իտէպլիլէն
մահքէմէտէ իսթինաֆ իթտիրէճէք,
վէ անճադ, մա ֆէվգըրինտէ պուլու-
նան մահքէմէյին հիւքմիւնիւ թէմեիղ
իթտիրմէք իլին, լէտէլ հաճէ, մահքէ-
մէյի թէմեիղէ, միւրաճաաթ իլլէեհէ-
ճէք տիր :

432. Ճինայէթ վէ եա ճիւնհա, վէ
գապահաթ, վէ եախօտ պունլար իլէ
միւշթէրէք ճիւրմէրէ միւթաալիղ պիր
տալա, պիր մահքէմէյի իսթինաֆիլ-
եհինն տայիրէսի տախիլինտէ պուլու-
նան մէհաքիմի իալթիտաիյեհէտէն իքի
մահքէմէեհէ, վէ եա միւսթէնթիգլէ հա-
վալէ օլունմուշ պուլունտուգու հալտէ,
տալանըն թայելին մէրճիի, օ մահ-
քէմէյի իսթինաֆիյեհէեհէ այիտ տիր-
անճադ, օ մահքէմէյի իսթինաֆիյեհէ-
նին, օլապապտէ օլան հիւքմիւ, լէտէլ
հաճէ, մահքէմէյի թէմեիղաէ, թէմ-
եիղ իթտիրէպլիլիր :

433. Միւտտաիի շախսի, վէ մազ-
նուն-ալէյհ, վէ եա միւթթէհէմ, տա-
վանըն թայելին մէրճիի հազգընտա
օլան իտտաալարընտա հազգսըղ չրգ-
տրդլարը հալտէ, քէնտիլէրինտէն եի-

(1) Իիլլէֆ, ուլմամազլըդ :

(2) Լէֆ իիւհ, չրգարմադ, գալսըրմադ :

կիրմի լիրանը թէճավուղ իթմէմէք իւզրէ , ճէզայի նադտի ախլ օլունա-
ճագ , վէ պուռնուն նըսֆը , տիկէր թա-
րաֆա վիրիլէճէք տիր :

ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

Տառքէնէն դէր ճահէթէթէն դէկէրէնէն Նաբէ
դէկէնէնդա դըր :

434. Մահքէմէյի թէմեիդ պաշ միւտ-
տաիի ումումիսինին թալէպի իւզէրի-
նէ , ճինայէթ , վէ ճիւնհա , վէ դապա-
հաթա տայիր տաալիսի , էմիլյէթի
ումումիյէթի մուհաֆազա , վէ եա-
խօտ շիւրհէնի տայի (¹) էսպտպը մադ-
պուլէյի նիզամիյէթէն պինաէն , այիտ
օլտուգլարը մէհաթիմ վէ միւսթէն-
թիդ տէրէճէսինտէ տիկէր պիր մահ-
քէմէնէ վէ եա միւսթէնթիդէ նադլ
իթտիրէպիլիր :

Իշպուռ նադլ մատտէսի , թարաֆէյ-
նին իսթիտասը իւզէրինէ տալիս իճրա
օլունապիլիր իսէ տէ , պու պապտէ
իսթիտա , միւճէրրէտ շիւրհէյի տայի
էսպապը մադպուլէյի նիզամիյէթէն
միւսթէնէտ օլմադ լազըմ կէլիր :

435. Թարաֆէյնտէն պիրի տաա-
վասընը , հիւննի ըրզասըյլա պիր մահ-
քէմէ վէ եա միւսթէնթիդ հուզուրուն-
տա ըույնէթ իթտիրմէքտէ պուլուն-
տուզու հալտէ , մուախիսէրէն նադլի
տաալա իսթիտասընտա պուլունուր ի-
սէ , պէնան իտէճէկի էսպապը դա-
նունիյէնին , մուախարէն զուհուր
իթմիշ օլմասը լազըմ կէլիր :

436. Միւտտաիի ումումիլէր , էս-
պտպը դանունիյէթէն պինաէն , պիր
տաալանըն պաշդա մահքէմէնէ նադլի-
նի , տօյրուտան տօյրուեա , մահքէմէյի
թէմեիդտէն թալէպ իտէպիլիրլէր , ֆա-
դաթ , էմիլյէթի ումումիյէթի մու-
հաֆազաթէն , նադլի տաալա թալէ-

պինտէ պուլունուրլար իսէ , էվրագը
տաալա իլէ լայիհալարընը , լէտէլ հա-
ճէ , մահքէմէյի թէմեիդէ հալալէ օ-
լունմադ իւզրէ , էվիլէլ էմիրտէ , Ատ-
լիյէն նադարընա թադտիմէ մէճպուր
տուրլար :

437. Տէօրթ եիւղ եիկիրմինճի մատ-
տէ ահքեամընա թէվֆիդան , միւտ-
տաիի ումումինին իշպու լայիհասըյլա ,
էվրագը միւթէֆէրրիա , մահքէմէյի
թէմեիդ ճէզա տայիրէսինտէ լէտէլ
միւթալաա , հադգը իթիրադ սադըթ
օլմամադ իւզրէ , խուսուսու միւսթէ-
տիտէն դաթիյէնէն դարար վիրիլիր ,
վէ եախօտ էվրագըն թարաֆէյնէ
թէպլիդ օլունմասը էմի օլունուր :

438. Նադլի տաալա իսթիտասը , մադ-
նուն-ալէյհ , վէ եա միւթթէհէմ , վէ
եախօտ միւտտաիի շախսի թարաֆըն-
տան վուգու պուլուպ տա , մահքէմէյի
թէմեիդ պու իսթիտանըն տէրհալ
դապուլ վէ եա ըէտտինի թէնսիպ իթ-
մէտիկի հալտէ , իսթիտանամէնի , պիր
միւզէքքիրէնէն լէֆֆէն , տաալանըն
ըույնէթ օլունմադտա օլտուզու մահ-
քէմէնին միւտտաիի ումումիսինէ , վէ
եա միւսթէնթիդէ կէճնտէրիպ , պու
տաալաեա միւթաալիդ էվրագը իրսալ ,
վէ նադլի տաալա հադգընտա օլան
միւթաալարընը միւտէլլիլ օլարագ
իշար իթմէլէրինի , վէ իսթիտանըն
տիկէր թարաֆա տալիս թէպլիդ օ-
լունմասընը , լէտէլ հաճէ միւզէքքի-
րէտէ էմի իտէճէք տիր :

439. Նադլի տաալա իսթիտասը , միւտ-
տաիի ումումի թարաֆընտան վուգու
պուլուպ տա , մահքէմէյի թէմեիդ
պու պապտէ դարարը դաթի վիրմէ-
տիկի հալտէ , իսթիտանամէնին թա-
րաֆէյնէ թէպլիդինի , լէտէլ հաճէ էմի
իտէճէք , վէ եախօտ միւնասիպ կէօ-
րէճէկի սայիր պիր թէտպիրի իտտաի
(²) իթթիլադ իլէնէճէք տիր :

(¹) Տայէ , տալէթ իտինի :

(²) Իդադ , հազըր գըլմադ :

440. Մէվատոր սապրգատա պէ-
եան օլունան իսթիտա վէ էվրագ իւ-
ղէրինէ , մահքէմէյի թէմեիլ , նագլի
տալաեա , գաթիւէն հիւքմ իթտիկի
հալտէ , իշպու հիւքմ իլամինը , պաշ
միւտտաիլի ումումիսի , վէ Ատլիյեէ
նէղարէթի մաարիֆէթ վէ վառաթա-
թըյլա , տալա գանդի մահքէմէտէն
գալտրըրըլաճագ իսէ , օ մահքէմէնին
միւտտաիլի ումումիսինէ , վէ եախօտ
միւսթէնթիգինէ , վէ կէրէք միւտտաիլի
շախսի , վէ մագնուն-ալէյհ , վէ մահ-
քիւմ-ալէյհին զաթլարընա , վէ եա
ինթիխապ իյլէտիքլէրի իգամէթկեհա-
լարընա թէպլիլ իթտիրէճէք տիր :

441. Պու հիւքմ ալէյհինտէ վուգու
պուլաճագ իթիրալ , 423իննի մատտէ
տհքեամընա միւթապըգ օլտուղու հալ-
տէ , գապուլ օլունաճագ տըր :

442. Պէօյլէ պիր իթիրալ գապուլ
օլունտուղու հալտէ , 423իննի մատ-
տէ ահքեամընա թէվֆիդան , մուհա-
քէմէ թէէխիր ⁽¹⁾ վէ թաաթիլ օլունա-
ճագ տըր :

443. Տաալինին թայեխին մէրճիի
հագղընտա օլան 447իննի , վէ 422ին-
նի , վէ 423իննի , վէ 426ըննը , վէ
427իննի , վէ 428իննի , վէ 429ուննու ,
վէ 430ուննու , վէ 433իննի մատտէ-
լէրին ահքեամը , նագլի տալա ⁽²⁾ հագ-
ղընտա տալի ճարի տիր :

444. Նագլի տալա իսթիտաընըն ,
մահքէմէյի թէմեիլ թարաֆընտան
ըէտտ օլունմասը ⁽³⁾ , մուախիէրէն զու-
հուր իտէճէք էսպապէ ⁽⁴⁾ մէպնի , պիր
տիկէր նագլ իսթիտաընա մանի օլ-
մաղ :

ՊԱՊԸ ԱԱՏԻՍ

ՄԷՆԱՖԻ ՎԷ ԷՄՆԻՅԵՆԹԻ ՈՒՄՈՒՄԻՅԵՆԷ-
ՆԷ ՏԱՅԻՐ ՊԱՁԸ ՄԷՎԱՏՏ ՊԵՆԱՆԸՆՏԱ
ՏԸՐ :

ՖԱՍԼԸ ԷՎՎԵԼ

Մահադիմաթ Թեմալիէ Էվրագ Գայր
Գալըն Գէմալէտ Գըր :

445. Ճինայէթ , վէ ճիւնհա , վէ գա-
պահաթ մահքէմէսի քեաթիպլէրի , ա-
լէյհինտէ ճէղա հիւքմ օլունան քէ-
տանըն իսմու շէօհրէթ , վէ սինն ու սը-
ֆաթ վէ իգամէթկեհալարընը հուրու-
ֆը հէճա թէրթիպլիյլէ պիր տէֆիթէրի
մախսուսա գայա իթմէկէ , վէ հիզա-
լարընա , վէ մուլթաասար վէճհլէ տա-
վալարընը , վէ էսպապը մահքիւմիյ-
նէթլէրինի եալմաեա մէճպուր օլուպ ,
պու պապտէ սէհլ ⁽⁵⁾ իթտիրէր իհալ-
տէ , հէր սէհլ իշին քէնտիլէրինտէն ,
իքիշէր լիրա ճէղայի նագաթի ալընա-
ճագ տըր :

446. Մէհաքիմ քեաթիպլէրի , մատ-
տէյի սապրգատէ մուհարրէր տէֆա-
թիլին պիրէր սուրէթլէրինի , իւշ այ-
տա պիր քէրրէ , Ատլիյեէ վէ Զապ-
թիլիէ նագրըրընա կէճտէրմէկէ մէճ-
պուր օլուպ , կէճտէրմէտիքլէրի հալ-
տէ , քէնտիլէրինտէն տէօրթ լիրա ճէ-
ղայի նագաթի ալընաճագ տըր :

447. Ատլիյեէ նէղարէթի , վէ Զապ-
թիլիէ նէղարէթի , մատտէյի սապր-
գատա պէեան օլունան սուրէթլէր
գայա օլունմագ իւզըն , պիրէր տէֆ-
թէրի ումումի թուլտուրաճագլար
տըր :

(1) Թէէիէր , կէրի պըրագըլըն :

(2) Նագլի Գալ , տալաեա պիր մահքէմէտէն
տիկէր պիր մահքէմէնէ գալարըմագ :

(3) Բէպր Էլունմագ , գապուլ օլունմալ :

(4) Էսպապ , սէպէպլէր :

(5) Սէհլ , Էսնիլըլըլ :

ՅԱՍԼԸ ՍԱՆԻ

ԹԵՒԷՆՔ ԸՆ ԿԱԿԻՆԻՆԵՐ ԿԱԳԷՆԿԱ ՄԵՐ :

448. Միւճաղաթ իշին միւհսսէս օլան հապսխանէլէրտէն մաատա , հէր մահրէմէյի ճէզակյէն նէզախնտէ պիւրէր թէվզըֆխանէ պուլունաճադ տըր :

449. Իշպու թէվզըֆխանէլէր , միւճաղաթ իշին թէհսիս օլունան հապսխանէլէրտէն , պիւթիւն պիւթիւն այրը օլաճադ տըր :

450. Հիւքիւմէթ մէհմուրլարը , մէզքիւր հապս վէ թէվզըֆխանէլէրին , էմնիյէնէթ վէ նէզաֆէթինէ (1) , վէ սըհհէթի պէտէնիյէնէնի իսլալ վէ իֆսատ (2) իթմէնէճէք տէրէճէտէ պուլունմասընա , տիգդաթ վէ իթինա իտէճէքլէր տիր :

451. Հապսխանէ վէ թէվզըֆխանէ պէքճիլէրի , հիւքիւմէթ թարաֆընտան թայիին գըլընաճադ լար տըր :

452. Հապսխանէ վէ թէվզըֆխանէ պէքճիլէրի , պիւրէր տէֆթէր թուլթմանա մէճպուր օլուպ , թէվզըֆխանէ տէֆթէրլէրլինին հէր սահիֆէսի , մէնսուպ օլտուգլարը մահրէմէ ըէյիսի թարաֆընտան , վէ հապսխանէ տէֆթէրլէրի , վալի , վէ եա միւթէսարըրֆ , վէ եա գայիմադամ թարաֆընտան իմզա իտիլէճէք տիր :

453. Թէվզըֆ վէ եախօտ ախդ ու կիրիֆթ էմրինի , վէ եա մահրէմիյէնէթ իլամը ահրեամընը իճրտէն մէհմուր օլանըար , պիւր քիմէանէյի թէվզըֆխանէ վէ եախօտ հապսխանէնէ թէսլիմ իթմէզտէն էվվէլ , համիլ օլտուգլարը էմրի , տէֆաթիլի մախսուսէսինէ գայա իթաիրմէկէ մէճպուր օլուպ , թէսլիմ վէ թէսէլլիմ սէնէտի տալի մուվաճէհէլէրինտէ թանդիմ օլունարադ , կէրէք քէնտիլէրի

վէ կէրէք թէվզըֆխանէ վէ եախօտ հապսխանէ պէքճիլէրի թարաֆընտան իմզա գըլընաճադ , վէ սէնէտի մէզքիւրուն , պէքճիլէր թարաֆընտան միւմզի պիւր գըլթա սուրէթի , եէայէլլինէ իթա գըլընաճադ տըր :

454. Թէվզըֆխանէ վէ հապսխանէ պէքճիլէրի , քէնտիլէրինէ , ահրեամընիլգամիյէնէնէ թէվֆիդան , պիւր մահրէմէ թարաֆընտան վիլիլմէլ թէվզըֆէմրի , վէ եա պիւր իթթիհամ մազպաթաթ , վէ եա պիւր հիւքմ իլամը իպրադ օլունմասրգճա , վէ պուլնարը տէֆաթիլի մախսուսէլէրինէ գայա իթմէտիրճէ , քիմէնէի գապուլ , վէ հապս , վէ թէվզըֆ իտէմէնէճէքլէր , վէ իթտիրլէրի հալտէ , պի գայլի հազզ հապսը էշխասէ միւթէճասիլ օլանըար հազզընտաքի միւճաղաթա , քէսպի իսթիհադ էյլէնէճէքլէր տիր :

455. Թէվզըֆխանէ վէ հապսխանէ տէֆթէրլէրինտէ , մէվզուֆին վէ մահպուսինին , թարիլի թէվզըֆ վէ հապսը կէօլթէրլիլաիլի կիպի , սէպիլլէրի թախլիյէնէ օլունտուգտա , սալը վիլիլաիլէրի թարիլի , վէ պու սլապաէ սուտուր իտէն էվամիր , վէ իլամաթ , վէ ահրեամ տալի , գարշըլլըլը գայա ու գալթ օլունաճադ տըր :

456. Միւսթէնթիլլէր , լա ագալլ , այտա պիւր քէրրէ , վէ մէհաքիմի ճէզաիյէնէ բուէստասը իւշ այտա պիւր քէրրէ , թէվզըֆխանէլէրտէ պուլունան մէվզուֆինի մուսյէնէնէ իտէճէքլէր , վէ հիւքիւմէթ մէհմուրլարը տախի , իգթիլգասընա կէօրէ , թէվզըֆ վէ հապսխանէլէրի , մուայէնէնէ իյլէնէճէքլէր տիր :

457. Տէրիսատաէթտէ Զապլիյէնէնադըրը , վէ վիլաեաթտա վալիլէր , մէվզուֆին վէ մահպուսինին , մէքիւլաթ (3) վէ մէշրուպաթընըն (4) սապ

(1) Նէզաֆէլ , թէմիլլի :

(2) Իֆսատ , ֆէսատ վիլմէք :

(3) Թէվիլէ վէ թէնէլլէմ , պիւր մահպուստ :

մահպուս , թէսլիմ իթմէք , վէ եախօտ չը
(4) Մէհրէլլէլ , կէնէճէք շէլլէր (գարմադ :
(5) Մէշրուպաթ , իշէճէք էյլէր :

լամ վէ քեափի օրնաորնա , վէ ալէլ ումուժ թէվգըֆ վէ հապսխանէլէրին , ումուրու ինզըպաթիյեհինէ , աիդգաթ վէ նէզարէթ իտէճէքլէր տիր : Ֆադաթ , մէհաքիմի ճէզաիյեհէ , բուէսասը , վէ միւսթէնթիդէր , մահրէմէլէրինէ մէնսուպ օլան թէվգըֆխանէ վէ հապսխանէ պէքճիյեհինէ , թահյըդաթ վէ մուհարէմաթ ճալիզումի օլան հէր կիւնա թէտապիրի , էմիր իտէպիլէճէքլէր տիր :

Պիր միւսթէնթիդ , մէվգուֆինտէն պիրինին իսթիլաթտան մէնն օլունմասը լիւզումունու կէօրտիւկիւ հալտէ , պունուն իչին , պէքճիյեհէ այրըճա , էմիրի թահրիլի վիրէճէք , վէ պու էմիր , հապսխանէ տէֆթէրինէ գայա օլունուպ , իսթիլաթտան մէնն մատտէսի թէքէրրիւր իտէպիլէճէքսէ տէ , պիր տէֆատա օն կիւնաէն զիւտաթ միւմ թէտ օլամաեւաճադ տըր : Միւսթէնթիդ , պիր մէվգուֆու , իսթիլաթտէն մէնն իթտիկի հալտէ , քէյֆիյեհէթի , միւստաթի ումումիւնէ խապէր վիրմէկէ մէճպուր օլաճադ տըր :

ԿՅԸ. Մէվգուֆին վէ եա մահպուսիւնտէն պիրի , թէվգըֆխանէ վէ եա հապսխանէ պէքճիսի , վէ եա սայիր մէէմուրլարընը , վէ եախօս մէվգուֆին վէ եա մահպուսինի սայիրէ հագգընտա մուամէլաթ թէհատիւլյեհէ (1) վէ եա թահրիլյեհէ , վէ եախօս ճէպըլյեհէնէ ճիւրաթ (2) իլլէտիկի հալտէ , վիրիլէճէք էմիրի մախսուս իւզէրինէ , միւնֆէրիտէն (3) հապս օլունուր . վէ հիւտաթ վէ եախօս մուամէլէյի շէտիտէյի ճէպըլյեհէնէ թէտատաթի իլլէտիկի հալտէ , թիմուրէ տախի վուրուրը , անճադ , հարէքէթի վադըալարընտան տօլաեը իճրա օլունապիլէճէք մուհարէմէլէրինէ խալէլ կէլմէղ :

ՖԱՍԼԸ ՍԱԼԻՍ

Մահպուսիյեհինէ եա Էլըրուսէն Բարը , հարրէյեհինէ շէտիյեհինէ , հարրէյի վէտէտէ պէտընդա Գըր :

ԿՅԹ. Հէրքիմ , հիւքիւմէթ ճէ թէվգըֆխանէ վէ եախօս հապսխանէ իթմիլտալ օլունմամըլ օլան պիր մահէլլտէ , պիրինին հապս ու թէվգըֆ զըրնաըզընը իսթիլապար (4) իտէր իտէ , ճէման քէյֆիյեհէթի , եա միւստաթի ումումիւնէ , վէ եախօս մուսթիլինէ , վէ եա միւսթէնթիդէ , վէ եախօս զապըթա իտարէսինէ , վէ եա պաշ միւստաթի ումումիւնէ խապէր վիրմէկէ մէճպուր տուր :

ԿՅԸ. Մատտէյի սապըդատա պէեան օլունան մէէմուրլար , պէօյլէ պիր խապէր ալարգլարընտա , տէրհալ օ հապս մահէլլինէ կիթմէկէ , վէ մահպուսու սալը վիրաթիւմէկէ , վէ մահպուսիյեհէթի հագգընտա պիր սէպէպի մէշրու պէեան օլունաուզու հալտէ , մահպուսու մէրգումու , օ անտէ , ֆիլիլինին միւթաալիդ օլաուզու մահքէմէնէ կէօնտէրմէկէ մէճպուր օլաճադ , վէ պու մուամէլաթ իֆա իթմէտիկի հալտէ , պիլապիր հագգըրին հապսը Էլսաս իտէլլէրէ մուլէին (5) նալարըլլա պալըլըպ , թահթը մուհարէմէնէ ալընաճադ տըր , վէ պու մուամէլաթ իչին , պիր զապթ ճէրիտէսի տախի թութուլաճադ տըր :

ԿՅԹ. Մէէմուրինի մէրգումէ , լէտէլ իդթիդա , իշգու գանուննամէնին ԳՈ ընճը մատտէսինաթ մուսարրահ օլաուզու վէճհլէ , էվամիր տախի իթա իտէճէք , վէ քէնտիլլէրինէ մուսալիֆէթ իտէն օլաուզու հալտէ , գուվլէյի միւսէլլէհա իսթիհզարընա (6) տախի սա :

(1) Թէհոթ , գօրղու վիրմէք ,

(2) Ծէւրաթ , զիւսալէ ճէսարէթ :

(3) Սիւնֆէրիտէն , այրըճա :

(4) Իսթիլապար , խապէր արնադ :

(5) Մահէլլէ , եարաթ իտիճի :

(6) Իսթիհզար , շաղըլսնադ , ճէլալ իթմէք :

լահայնէթէրի օլաճաղը կիպի, հէր քիմէ էմր իտէր իտէ, իճրայի մուավէ- նէթէ մէճպուր օլաճաղ տըր :

Կ62. Թէվզըֆիսանէ վէ հապսիսանէ պէքճիլէրի, մէնսուս օլտուդլարը թէվ- գըֆի վէ եա հապսիսանէնին ումուրու ինզըպաթիյէսինէ նէզարէթ իտէն ի- տարէ մէճմուրլարնա, պիր մէվզուֆի վէ եա մահպուսու կէօսթէրմէտիլլէ- ըն, վէ եախօտ կէօսթէրիլմէմէտի իշին պիր էմր իպրասլ իթմէտիլլէրի, վէ տէֆթէրլէրինի իրաէ կլլէմէքտէն իճ- թիննապ, վէ եախօտ պաղը մէվատտը միւնտէրիճէսինին իսթինսախընա (1) մուխայիֆէթ կլլէտիլլէրի հալտէ, պի- դայրի հազգընի հապսը էշտաս ֆիլիլ- նին ֆայիլի վէ եա մույնինի նազարըլլա պաղըլարապ, թտհթը մու հաքէմէնէ պլլնաճաղլար տըր :

ՅԱՍԼԸ ԲԱՊԻ

Մահի-Պէն իտէր ի հոգուգու մէմնուս
պէննէպա Կըր :

Կ63. Միւճաղաթը թէրհիպիյէնէ վէ թէէտիպիյէնէ իլէ մահքիւմ օլանլարըն, միւտտէթի ճէզալարընը իքմալ, վէ եախօտ թահօլիլ մուտֆիլիէթ (2) կլ- լէտիլլէրի հալտէ, հուգուգու մէմ- նուսը (3) իտտէ օլունասլիլիլ :

Կ64. Միւճաղաթը թէրհիպիյէնէ իլէ մահքիւմ օլանլար, սէպիլլէրի թախ- լիյէնէ օլունտուլու թարիխտէն պէշ սէնէ սօնրա, իտտէյի հուգուգու մէմ- նուս իսթիտասընտա պուլունասլի- լիլլէր : հուգուգու մէտէնիլլէտէն իա- դաթ իտիլլէնէր իշին, իշպու միւտ- տէթ, ալէյհէրինտէրի հիւքմիւն լա- եթթիպաղէր (4) հալլնէ կիրտիկի կիւն- տէն, վէ հասպ ճէզասըլլա տախի մահքիւմ օլմուշլար իտէ, միւտտէթի

մահպուսիյէնէթին ինզըպաղը կիւնիւն- տէն, վէ եալլընըլ զապթիյէնէ նէզա- լէթի ալթընա տըրնանլար իշին, մահ- քիւմիյէնէթէրինին լա եթթիպաղէրի հա- լլնէ կիրտիկի կիւնտէն իթիպարէն հի- սապ օլունուր : վէ միւճաղաթը թէէ- տիպիյէնէ իլէ մահքիւմ օլանլար իշին, պու միւտտէթ իւշ սէնէ տիր :

Կ65. Միւճաղաթը թէրհիպիյէնէ իլէ մահքիւմ օլմուշ օլանլար, միւթէվա- լիէնէ պէշ սէնէ, պիր դաղատա իդա- մէթ, վէ պու պէշ սէնէնին իքի սէ- նէյի ախիլիլլէրի պիր դարիյէնէ վէ ճի- վարընտա իմրար իթմէտիլլէր, իտտէ- յի հուգուգու մէմնուս իսթիտասըն- տա պուլունամաղլար, վէ միւճաղա- թը թէէտիպիյէնէ իլէ մահքիւմ օլմուշ օլանլար, միւթէվալիլիէն իւշ սէնէ պիր դաղատա իդամէթ, վէ սօն իքի սէ- նէնի պիր դարիյէնէ վէ եա ճիվարըն- տա իմրար իթմէտիլլէր, իտտէյի հու- գուգու մէմնուս իսթիտա իտէմէզլէր :

Կ66. Իտտէյի հուգուգու մէմնուս իսթիտասընտա պուլունանլար, սաքին օլտուգլարը դաղա միւտտաթի ումու- միսինէ թաղալիմ իտէճէքլէրի իսթի- տանամէլլէրինտէ, թարիլի մահքիւ- միյէնէթէրինի, վէ սէպիլլէրի թախիլ- լէն օլունտուգտան սօնրա, նէրէտէ ի- դամէթ իթմիշ օլտուգլարընը, վէ հա- պըտտան չըգտըղլարը թարիխտէն պէ- լու, Կ67. Իւննիւ մատտէտէ մուպիէն միւտտէթտէն զիւտտէ վաղըթ կէշ- միշ իտէ, սնը տախի կէօսթէրէճէքլէր տիր :

Կ67. Իտտէյի հուգուգու մէմնուս իսթիտասընտա պուլունանլար, քէն- տիլլէրինէ տալա խարճը, վէ միւճա- ղաթը նաղտիյէնէ, վէ թաղմինաթ հիւքմ օլունմուշ իտէ, անլէրի իֆա կլլէտիլլէրինի, վէ եախօտ իֆասըն- տան աֆիլ օլունտուգլարընը, վէ եա

(1) Իւննիւ, պիր լէյին օլուրթիլլինի եաղմալ
(2) Մահի-Պէն, աֆիլլըլ : (իսթէմէր :

(3) Մէմնու, ետասաղ իտիլմիլ :

(4) Լա եթթիպաղէր, տէյիլլիվալ :

պունըլարա մուգապիլ, Կանունէն, քէնտիլէրինէ հիւքմ օլունան հապս միւտտէթինի իքմալ իթտիլէրինի, վէ եա միւթէզարբուր օլանըլարն, հապս իտտաասընտան փարիլ օլտուգլարընը, վէ հիլէ իլէ իլհարը իֆլաս իթմիլ իսէլէր, իֆլասլարընտա զուհուր իտէն տէյիունուն ըէս իւլմալ, վէ կիւզէշթէ, վէ մէսարիֆի սայիրէսինի իֆա իթմիլ, վէ եախօտ պունըլարտան աֆիլ օլունմուշ պուլունտուգլարընը, իսպաթ իթմէկէ մէճպուր օլաճաղար տըր :

Կ68. Պու իսթիտա իւզէրինէ, Կալա միւտտաիի ումումիսի, միւսթէտինին իգամէթ իթտիլի մահէլլին տալիրէյի պէլէտիյէսինտէն, հիւքիւմէթ վասըթասըլլա, հագգընտա շէհատէթնամէ թալէպ իտէճէք, վէ պու շէհատէթնամէտէ, էվիլէլա մահքիւմալէյին, հէր պիր գարիյէ վէ ճիւլարընտա իգամէթ իլլէտիլի միւտտէթ իլէ, պիտաէթ ու նիհաէթի իգամէթի, սանիեա, միւտտէթի իգամէթտէ, հարաքեաթը վաղըտը, ոալիտա, միւտտէթի մէգքիւրէ զարֆընտան, սուրէթի թէպիւիւշի պէեան օլունաճաղ, վէ պու շէհատէթնամէնին իսաֆը իսթիտասընա մէտար օլմաղ իւզըն իթա օլունտուգու կէօսթէրիլէճէք տիր : Պունտան պաշգա, միւտտաիի ումումի, միւսթէտինին մահէլլի իգամէթինտէ պուլունան իսթիւար մէճիսինին, պու պապտէ, ըէյինի տախի սիւալ իլլէէէճէք տիր :

Կ69. Քէզալէր գաղա միւտտաիի ումումիսի, միւսթէտինին ալէյինտէքի հիւքմ իլամընըն պիր սուրէթիլլէ, հապս օլունմուշ օլտուգու հապսիսանէտէ նէ հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուգունա տայիր, հապսիսանէ գուեուտունտան պիր խիւլտա իսթիհասալ իտէճէք, վէ պու էվրաղը, միւթարաասընըն իլալէսիլլէ պէրապէր, լիվա միւտտաիի ումումիսինէ իրսալ իտէճէք տիր :

Կ70. Իատէյի հուգուգու մէմուա իսթիտանամէլէրի, մահքիւմալէյին սաքին օլտուգու լիվա պիտայէթ մահքէմէսինէ թաղտիմ օլունմաղ իւզըն, էվրաղը միւթէֆէրրիասը իլէ պէրապէր, լիվա պիտայէթ մահքէմէսի միւտտաիի ումումիսի թարաֆընտան, մահքէմէնին գալէմինէ թէսլիմ օլունաճաղ տըր :

Կ71. Պու էվրաղ, լիվա պիտայէթ մահքէմէսի գարէմինէ թէվտի օլունտուգու կիւնտէն իթիպարէն, իրի սյզարֆընտա, տայիրէյի իթիհհամիլէէէն իթա գըլընաճաղ, վէ միւտտաիի ումումի, նէթիճէյի միւտտասսընը, թահիրէն վէ միւտէլլիլէն պէեան իտէճէք տիր. վէ տաալանըն հէր հալինտէ, թահգըգաթը ճէտիտէ իճրասընը, մահքէմէ, ըէսէն, վէ եախօտ միւտտաիի ումումիսին թալէպի իւզէրինէ, էմր իտէպիլիպ, ֆագաթ, պունտան տօլաըր, մապահաթ, ալթըր սյտան զիւտտէ թէէիիր օլունամաեաճաղ տըր :

Կ72. Մահքէմէ, միւտտաիի ումումիսի պատէլ իսթիմա, գարար միւթալաասընը, միւտէլլիլէն պէեան իտէր :

Կ73. Մահքէմէնին գարար միւթալաասը, իատէյի հուգուգու իսթիտասընը թէրվիճ թարաֆընտա օլտուգու հալտէ, իսթիտա թարիսինտէն իթիպարէն, իրի սէնէ միւրուր իթմէտիլէճէ, միւսթէտի, թէքրիրի իսթիտա իտէմէղ :

Կ74. Մահքէմէնին, գարար միւթալաասը, իատէյի հուգուգու իսթիտասընը թէրվիճ թարաֆընտա օլտուգու հալտէ, միւթալաանամէ, էվրաղը միւթէֆէրրիասըլլա պէրապէր, միւտտաիի ումումի մարիֆէթիլլէ, միւթէաղգըպէն, Ատիլիէ նաղըրընա իրսալ օլունուր, վէ Ատիլիէ նաղըրը տախի, միւսթէտինին վաղթիլլէ, ալէյինտէ հիւքմ իթմիլ օլան մահքէմէնին ըէյինի տախի, իսթիֆար իտէպիլիլ :

475. Մատուէյի սապրգատաւ պէ-
ւան օլունան մուամէլաթտան սօնրա ,
քէշիկիյէթ , Ատլիյէէ նէզարէթինին
թազըրիլի իւզէրինէ , հաքիբայի ճա-
հանէէէ լէտէլ արդ , իրատէյի սէնիյ-
էէսի իսթիհալ զըլլըր :

476. Իսթիսա , մէվատար սապր-
գատաւ պէւան օլունաուզու իւզրէ ,
զապուլ օլունմուշ օլտուզու հալտէ ,
իատէյի հուգուգու մէմուտա պույ-
րուլտուսու իթա օլունուր :

477. Մէգըբիւր պույրուլտու , 470
ինճի մատտէտէ կէօսթէրիյիլի վէճ-
հիլէ , պու իսթիսա հազգընտա միւ-
թալաւ պէւան իթմիշ օլան մահրէ-
մէէէ , վէ պիւր սուրէթի մուսատաւ-
զասր տաիլ , միւսթէտինին ալէյհին-
աէ հիւքմ իթմիշ օլան մահրէմէյին
հիւքմ մազպաթասը միւսվէտտէսինին
զայտը հիզասընա զայտ օլունմազ
իւզրէ , մահրէմէէէ կէօստէրիլի :

478. Իատէյի հուգուգու մէմուտա
հիւքմիւ , մահրէմիւն մահրէմիլիէ-
թի սէպէպիլէ , զաթընճա , միւսթազ-
պէլ իլին սազըթ օլան քեաֆիէյի
հուգուգուսու իատէ իտէր :

Մէվատար սապրգա հիւքմինճէ ,
իատէյի հուգուգու մէմուտաւա նա-
յիլ օլմազ , թիճարէթ գանունամէ-
սինին 313 ինճի մատտէսի աճրեա-
մինա իալէլ կէթիլմէլ :

Միւքէրրէր օլարազ միւճազաթը
թէրհիպիյէէ իլէ մահրիւմ օլանլար ,
իքինճի տէֆա օլարազ , ալէյհիլին-
աէ վուգու պուլան հիւքմտէն սօնրա
իատէյի հուգուգու մէմուտաւա նա-
յիլ օլտապլար :

ՖԱՍԼԸ ԽԱՄԻՍ

Կէր-ըրէ զէմն էլէ զեճալլըն ---
պէւանլար :

479. Ճինայէթտէն տօլաւը հիւքմ

օլունան միւճազաթ , թարիլի հիւք-
միւնտէն իթիպարէն , եթէլըմի սէնէ
սօնրա սազըթ օլուր , անճազ , միւ-
րուրի զէման իլէ , միւճազաթը սա-
զըթ օլմուշ օլան միւճրիմէր , զաթէն
վէ եաիսաւ մալէն , քիմէր ալէյհինտէ
իթիլիքապը ճինայէթ իթ իշ իսէլէր ,
անլէրին վէ եաիսաւ ապուլին ⁽¹⁾ վէ էվ-
լաւարընըն իգամէթ իլէտիլէրի սան-
ճազ տաիլինտէ իգամէթ իտէմէէիպ ,
պու միսիլլուլէրէ , հիւքիւմէթ թա-
րափընտան , իգամէթկեաճ թայէլին
օլունապիլի :

480. Ճիւնհատան տօլաւը հիւքմ
օլունան միւճազաթ , սօն տէրէճէտէ
իթա օլունան իլամին թարիլինտէն ,
վէ մէհաքիմի իպթիտաիլիէ թարա-
փընտան հիւքմ օլունմուշ իտէ , իլա-
մին միւտտէթի իսթինաֆիլիէսի կիւ-
զէրան իթաիլի թարիլտէն իթիպա-
րէն , ալէ սէնէ սօնրա սազըթ օլուր :

481. Իտամ ⁽²⁾ ճէզասը , վէ եա միւ-
էպպէտէն միւճազաթը թէրհիպիլիէ ,
վէ եաիսաւ մուվազգաթէն միւճազա-
թը թէրհիպիլիէսի միւսթէլլիւմ պիւր
ճինայէթին վուգուի թարիլինտէն ի-
թիպարէն , սօն սէնէ զարփընտա , հազ-
գընտա իգամէյի տալա , վէ իճրայի
թահգըզաթ օլունմամըշ օլտուզու
հալտէ , օ միւ տտէթին ինգըզտարնտա ,
օ ճինայէթ հազգընտա հուգուգու
տամիլիէ վէ շաիսիլիէ տալտար սա-
զըթ օլուր . վէ պու միւտտէթ զար-
փընտա իգամէյի տալա , վէ իճրայի
թահգըզաթ օլունուպ տա , հէնուպ
իլամ վիլիլմէմիշ օլտուզու հալտէ ,
էն տիլի օլան մուամէլէ թարիլին-
տէն իթիպարէն , սօն սէնէտէն սօնրա
հուգուգու ումուսիլիէ վէ շաիսիլիէ
տալտար սազըթ օլուր :

482. Մատուէյի սապրգատաւ զէր
օլունան իքի հալտէ , միւճազաթը թէէ-
տիպիլիէսի միւսթէլլիւմ էֆալ իլին ,

(1) Սապրգատաւ վէ վալիտէ :

(2) Իտամ , էպիւմ ճէզասը տըր :

